

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslaste, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravitelj „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, pritrilno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 304.
Dopisne sprejema le pošte in redne tiskovne.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-25 D
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
v Jugoslaviji

celoletno naprej plačan D 120—	celoletno D 216—
polletno 60—	polletno 108—
3 mesečno 30—	3 mesečno 54—
1 10—	1 18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

„Težki napadi na ministra Pucija.“

(Iz krogov SKS.)

»Slovenec z dne 30. avgusta je pod gorenjim naslovom ponatisnil to-le vest mariborskega »Taborja«: »Včerajšnji »Balkan« napada pod naslovom »Državo ogroža lakota« na uvodnem mestu samostojne kmetke, ko njih klub naziva »Klub izsiljevalcev«. Posebno pa napada ministra za poljedelstvo Pucija, češ, da nič ne dela in še to, kar stori, je proti zakonom. Kot minister za poljedelstvo je predvsem poklican za pobiranje draginje, dozdevno (!) pa dela ravno nasprotno. Ni hotel izdati prepovedi izvoza živine, kar bi bilo v interesu države, ker tudi sam z nekaterimi svojimi prijatelji izvaža in tihotapi živino, posebno v Italijo. On sam je angažiran pri velikih klavnicah. Vlada naj vzame sama v roke ta resor in naj prepove državo v državi, kakor je Slovenija. (Tu je celo »Slovenec« postavil vprašaj.) Vlada naj zabrani izvoz živine in mesa in podvzame najstrožje mere zoper tihotapstvo, ki se je posebno v Sloveniji silno razpaslo. — »Balkan« zahteva posebno anketo, ki naj ugotovi vse neukretnosti, ki jih je zakrivil minister Pucelj in naj se ga izroči sodišču. Zahteva nadalje tudi, naj vlada s tem ne čaka na povrat ministrskega predsednika Pašiča, temveč naj to stori brez odsotnih ministrov.«

Na te klevete pripominja »Slovenec«:

»Izvajanje »Balkana« so ponatisnili tudi skoro vsi zagrebški listi, ne štejemo pa o pisanju »Balkana« niti besedice v »Slov. Narodu«, čeprav je poročilo datirano od 28. avgusta.«

Nato vprašuje »Slovenec«, kaj bo na te težke očitke odgovoril minister Pucelj in če bo tožil ali ne, in nadaljuje:

»Zanimivo je, da je »Balkan« najbolj razborito (!) glasilo radikalne stranke, koje načelnik je Pašič, oče g. Rade Pašiča, tistega Pašiča Rade, s katerim v zvezi je g. minister Pucelj uravnaval zadevo odškodninskih volov iz Nemčije, gotovo ne na škodo g. Rade Pašiča!

Danes, ko nemških volov ni več, dobitva g. minister Pucelj brce od tiste strani, ki jo je najboljši podpiral. Vsak dobi, kar zasluži.«

*) Naprošeni, da nam v našem listu gostoljubno mesto dajete, ki je nam došel od odlične strani iz vrst SKS. Da se s podrobnostmi v piščevih izjavljajih ne strinjamo, je jasno. Uredništvo.

To so torej ti težki napadi na ministra Pucija, ki jih v ganljivi slogi servirajo svojim bralcem demokrati, radikalci in klerikalci in ki smo jih priobčili v celoti, da si more vsak bralec ustvariti jasno sliko in objektivno preceniti naš odgovor.

Jedro klevet »Balkana« je, da prepoveduje minister Pucelj izvoz živine, ker da je angažiran pri velikih klavnicah in ker da sam tihotapi živino v Italijo.

Težko je reči, ali so »Balkaneve« klevete bolj zlobne ali bolj neumne. Vsekakor pa so v enem, kot v drugem pogledu dosegle višek.

Kdor je količjak pogledal za kulise boja za doseg prepovedi izvoza živine, ta ve, da stoji v prvi vrsti onih, ki hočejo prepoved izvoza živine, ravno velike klavniške družbe. Te družbe so osnovalce velike tovarne za konzerviranje mesa in pod praznim izgovorom, da je treba ščititi domačo industrijo zahtevajo sedaj prepoved izvoza živine. Na ta način hočejo doseči, da pače na vseh naših trgih cena živine, da bi kupovali potem meso še enkrat cenejše in da bi potem prodajali konzerve v tujino še enkrat dražje. Odrli bi kmetovalca popolnoma, prav nič pa bi ne pomagali konsumentu, kajti konsum konzerv je v naši državi neznan. Na to zahtevo velikih klavniških družb seveda ne more pristati noben pravi zastopnik kmetijskega prebivalstva in minister Pucelj bi zagrešil naravnost politično izdajstvo, če bi kot eden vodilnih mož v Samostojni kmetijski stranki žrtvoval kmetijske interese dobičkarji klavničarjev in velemedarjev in prepovedal izvoz živine.

Ker noče ugoditi ministru Pucelju klavnišnim družbam, zato je danes predmet ostre, od velemedarjev aranžirane kampanje. Vsled tega pa je tudi odveč, da še posebej zavračamo neumno laž, da je minister Pucelj angažiran pri klavnicah.

Brez vsega je jasno, da bi bila Kampanja proti ministru Pucelju popolnoma izgubljena, če bi se stvar povedala tako kakoršna je. Zato si pomaga »Balkan« z draginjo in pod krinko patriotizma piše, kako »ogroža državo lakota«. Ne bomo se pre-

rekli o tem, če nam res grozi pomanjkanje kruha ali ne, odločno pa zavračamo laž, da bi nam grozila tudi le sled lakote vsled pomanjkanja živine. Kljub temu, da je naša valuta padla, se je živina po vseh sejmi po vsej državi znatno pocenila in vsak Ljubljčan ve, da je padla cena mesa od 80 K mestoma že na 50 K. Kardinalen zakon v narodnem gospodarstvu je, da cene padajo vsled preobilice blaga in ne vsled pomanjkanja. In konstatiramo dalje, da je bil in da je ves čas padanja cen izvoz živine prost. Slepomišenje z nevarnostjo lakote je torej navadna laž.

Laž pa je tudi govorjenje o draginji mesa. Čeprav marsikomu ne bo všeč, je vendar resnica ta, da je bil pred vojno 1 kg mesa vreden toliko, ko 4 kg moke, danes pa je vreden le 2 kg. A Slovenija je pasivna in tudi naš živinorejec mora kupovati moko. Položaj našega kmeta postane naravnost katastrofalen, če bi postal kg mesa enako vreden kg moke. Čeprav se uvažuje še tako pravične pritožbe uradništva proti draginji, vseeno je treba priznati, da ni v mesnih cenah bistvo draginje, temveč v žitnih in drugih. Uvoz tujega žita pa je sedaj dovoljen in na izvoz lastnega določena tako visoka carina, da je izvoz žita in moke nemogoč. In na to je pristal minister Pucelj in storil s tem svojo dolžnost kot poljedelski minister, ki da »mora pobijati draginjo«, kakor pravi »Balkan«.

Cisto razumljivo je tudi, da se velemedarji in klavničarji silno razburjajo zaradi tihotapcev. Toda naven bi bil, kdor bi mislil, da delajo to iz državnih ozirih. Če bi imeli ti velevozničarji kaj ljubezni do države, bi ne zahtevali vse kupnine v lirah, temveč v dinarjih. Toda oni so zainteresirani na padcu valute, ker ž njo zaslužijo dvakrat. Proti tihotapstvu so torej ti gospodje iz čisto drugih vzrokov. Ne zadostuje namreč, če je meja za izvoz živine samo z zakonom zaprta, treba odpraviti tudi tihotapstvo, ki mestoma žalibog bujno cvete. V tem je izvor njih jeze na tihotapce. Radi priznavamo, da je tihotapstvo zlo, ki ga je treba odpraviti. Toda dokler bodo tako velike razlike v cenah pri nas in v Italiji, bo tihotapstvo cvetelo in tudi najstrožje kazni ga ne bodo odpravile. Edino sredstvo proti tihotapstvu

je prost izvoz, ker samo tako se cene izravnajo.

Tudi v tem oziru bi minister Pucelj delal proti sebi, če bi držala le količjak ona perfidna in obenem neumna laž, da je v zvezi s tihotapci.

Prav nič pa se ne sramujemo, če »Balkan« nazivlja poslaniški klub SKS kot »klub izsiljevalcev«.

Res je, izsilili smo prost izvoz živine, izsilili znižanje carinskih postavk in izsilili tudi železnice, da o drugem niti ne govorimo. In mislimo, da nam vsak pameten in pošten Slovenec rad prizna, da smo delali prav.

Napad »Balkana« pa je treba pojasniti še z druge strani. Beogradsko časopisje zbog svojih metod ne uživa ravno posebnega slovesa. Toda med vsemi listi je »Balkan« znan kot najbolj neskrupulozen list, kar »Slovenec« čisto v klerikalnem duhu imenuje razboritost. Šef tega lista je g. Velizar Janković, ki ima precej upravičeno jezo na ministra Pucija. Že to, da je moral vsled vstopa Pucija v kabinet resignirati na čast poljedelskega ministra, je izzvalo njegovo jezo. Toda g. Janković ima še težje račune z ministrom Puceljem, zakaj Pucelj je bil tisti, ki je odpravil korupcijo v državnem posestvu v Topčideru in bil tudi tisti, ki je v aferi Ohridskega ribolova preprečil gotove načrte in nakane. Vzrok za sovražstvo torej več kot dovolj in nobeno čudo ni, da izliva »Balkan« od vsega početka svojo gnojnico na ministra Pucija. Toda silno se moti »Balkan« in z njim tudi »Slovenec«, če mislita, da dosežejo take klevete poljedelskega ministra.

Končno moramo zabeležiti še eno dejstvo. Ne čudimo se, če nastopajo demokrati kot meščanska stranka proti temu, da bi se v državi vodila kmetijska politika. Toda druga je s klerikalci. Vso svojo moč, vse svoje milijone, vsa svoja korita imajo edinele od slovenskega kmetovalca. Sedaj pa, ko hočejo nekateri velemedarji kmetovalca popolnoma oizganiti, pa nastopa »Slovenec« proti kmetovalcem in za velemedarje, in sicer iz slepega sovražstva do SKS in ministra Pucija.

To grdo nevhvaležnost do kmeta, to nesramno politično sleparijo naših klerikalcev je treba še posebej pibiti.

Delaven in nevaren nasprotnik klerikalcev je minister Pucelj in za-

to tarča vseh napadov in vseh klevet. Toda presneto se motijo klerikalci, če mislijo, da bodo zlomili njegovo bojno voljo. Na vrh gore le-te strele in zavesti, da je tudi v tem primeru tako, bo samo še ojeklenilo njegovo voljo in voljo njegovih tovaršev.

Še v naprej Vas bomo bili, še v naprej boste tepeni, dokler ne boste čisto na tleh, Vi sleparji ljudstva in izdajalci naroda!

Politični prepoved našega kmetijskega ljudstva.

(Dopis s kmetov.)

Vsi znaki kažejo, da se v velikem delu našega preprostejšega naroda na deželi poraja odločen odpor proti dozdani kurateli, ki jo je izvajala z zlorabo vere politično diskreditirana klerikalna stranka v Sloveniji nad našim kmetom. Počas, a dosledno se naš kmetijski človek spregleduje, politično izobrazuje in uvideva, da je bil dosedaj v rokah klerikalne stranke samo orodje za njene strankarske namene, ki so se mu začeli napolniti vendarle stiditi v dno duše. To je za nas dobro in veselo znamenje. Prednjači pa v tem naša Gorenjska!

Kdor stoji danes med narod na deželi in se razgovarja z njim o njegovih težnjah, pravicah in zahtevah, bo dobil nevarljiv vtis: da se hoče naš kmet osamosvojit vsakega jerobstva, zlasti pa političnega. Naš kmet se zdaj korenito zaveda, da je v državi faktor, ki tvori, recimo: poleg armade — prvi njen steber. Zato pa reklamira zase tudi mesto in pravice v njej in drž. politiki, ki mu gredo!

Politični proces se tudi v naši novi državi vrši z nepremagljivo silo. Pri uredbi države hoče biti udeleženi tudi naš dozdaj zapostavljeni kmetijski volilec.

Pojdite danes na deželo: Prvo, kar vam bo po trgih in vaseh zadonelo v kmetijski družbi na uho, je soglasno klic: »Duhovni nas ne bodo več komandirali!« Povojna doba je razmere v mišljenju in predsodkih tudi pri našem ljudstvu temeljito preukucnila in razčistila — pojme. Samostojnost in samozavest zavzemati danes pri tem našem ljudstvu mesto, ki je je pred vojno okupirala — politična nezrelost in dvojska samooblastnost nad kmetom.

kovca za deset tisoč kron sploh niti videl nisem — vedel sem samo o njegovi eksistenci. Sedaj jih imam, a so brez cene. Je to prvi usode — in jaz časa ne bom dotekel . . .

2.
Nekdo je kmalu po prevratu poročal o Dunaju — da je Dunaj dolga vas. To ni res. Je še prav tako velik, kot je bil — in dobiti stanovanje je težko. In ljudi je . . . ogromno — in kamor greste, povsod je polno, razprodano, zasedeno . . . Pa vendar mesto, ki izumira . . .

3.
Še vedno pravimo: preje, pred vojno — minilo je že toliko let — a mi pravimo še vedno preje, pred vojno! Torej preje, pred vojno je bil Dunaj centrala gledališkega življenja srednje Evrope. Taktirka. Danes pa je le še invalid in paradni obleki. Vsa gledališka delujejo, odpirajo se še nova — vsa so polna — vedno — a vendar se lahko govori o propadanju gledališke umetnosti na sploš. Solidnega ni mnogo, ker solidnost stane denarja — in negotovost gospodarskih razmer odvraca dobre nemške akterje od Dunaja.

4.
V Burgteatru sklada ravnatelj Wildgans svoje načrte in namene v

O. ŠEST:

Počitniški film

(Dunaj in gledališča.)

Takrat, ko zacveto v Ljubljani črešnje, ko površniki izgube simpatije — tedaj postane naravna posledica, da so klini v garderobah gledališča prazni. O tem vedo povedati garderoberji gledališč. Da so prazni klini, je naravna fizikalna posledica. Prazni so pa tudi sedeži — to je posledica druge sorte — in ta dokazuje, da potreba Ljubljane po gledališču zavisi popolnoma od meteoroloških pojavov. — In v tem času človek šteje dneve, šteje koliko predstav je še treba, da je Hydri vsaj za en čas odsekana poslednja glava. Vsa volja do dela, vsa ljubezen do gledališča, vse hotenje se izpreminja polagoma v mržnjo, v nevoljo, v komat, ki teži. Ustaviti voz — izpreči — nehati služiti kruh! Ker pri gledališču ne sme biti nikoli zavesti, da se služi s tem delom kruh. Brrr — kruh — grenak ovsenjak! — No, in potem se vrata zapro — nastopi še ena minuta — ta je najgorša. »Osnod, ali ste podpisali pogodbo?« »Kaj, jaz? — Če mi dajo Cekinov

grad, in pa vse vloge, in trikratne draginjske doklade — in . . . in . . . in bogme — jaz ne ostanem — saj to niso razmere — ali je to teater — saj to je smir — jaz grem!« — Ampak čez en dan . . . »No, kako, ali ste podpisali?« »No, veste — izredna ponudba, pa, saj je povsod enako, pa, še eno sezono — gledališče potrebuje dobrih moči . . . pa . . . pa . . . pa . . .«

O, tisti, ki nima z gledališčem, s tistim njegovim poslednjim živcem opravka, tisti ne ve, da eksistira tu minuta, ki je nad vse ostudna, ki razgali človeka, ki ga napravi za gobezdača in ki mu jemlje podobo človeka. Govoriti v svoj prid — za en tisoč kron, za dva, za tri — gledati špekulacijo, zavist — in hvastanje. To je minuta, v kateri se borba za eksistenco koncentrira v en sam dih — ki je poln žvepla in soltra. Jaz te minute ne ljubim in bežim. Zaprem svoje kovčge in bežim. Svojo najboljšo garderobo vzamem seboj, in pa one čevlje, ki jih nosim sicer le na odru. Kajti, jaz si zahteram sam za par tednov človeka, svobodnega človeka, ki gre, da niti ne sam, da sprelema sam, da ničesar ne daje — samo živi in se igra skromnega gospoda — publiko . . .

In ta občutek pred odhodom je prijeten, dela človeka lahkega, smelega. Takrat, ko so vsi vizumi že v žepu, ko ste pod aferami, ki jih rodi vsak dan, že tretjič padli pod križem — ko imate v žepu že vse čke s tujo valuto — o, takrat je prijetno. Takrat je v meni prostorno, široko — in na predvečer odhoda, ki ga praznujem sam, povem na glas: Brutus, vrni se, vse bodi pozabljeno! Tedaj odpuštim vsem. Vse! Onim, ki so mi dejali, da hočem od njih preveč za tiste groše, ki jih prejema . . . in onim, ki so mi očitali, da sem despot in zverina, in celo onim, ki so mi metali polena pod noge in na glavo. In onim se zahvalim, ki so pisali o meni dobro in onim, ki so se me spominjali s slabim namenom. Onim, ki so bili informirani in onim neinformiranim. Z eno besedo, takrat je delo končano — in trud pozabljen. Ko mine moj poslednji dan — pod noč — potem se napotim na kolodvor. Napotim se zgodaj, ker si hočem pričakovano podaljšati . . . ker moji računi so sklenjeni in čisti. Potem pride vlak in jaz vstopim. Poslovim se od onih, ki so mi dragi in ki so mi prišli podati roko v slovo. »Bog z vami«, jim pravim, »pozdravljam vas in se vam zahvaljujem za

ljubeznivost vašega prijateljstva in za žrtve poti na kolodvor ob pozni uri. Želite mi, naj da gospod bog srečne poti vsem, ki danes potujejo, da bo vsem zadostilo popotnih cigaret in da sopotniki ne bodo nadležni.« Potem vstopim. Poiščem prostor in odprem okno — vlak se premakne jaz pozdravljam dolgo, dolgo — in prejemam pozdrave od belih robcev, dolgo, dolgo. Potem sem sam. Pokrijem popotno čepico in oblečem popotne rokavice, potem sem tuj — potem sem popotnik. Zatisnem oči za hip in želim srečo vsem, ki so v tem hipu v vlaku — ne samo v mojem — i onim ob Muromu — ob Bajkalu in Pacifiku . . .

I.
Par dni razprostem šotor na Dunaju. Za odpočitek. Zato, da vživam vsaj enkrat v življenju slast bese: milijonar . . . Milijonar! Besedo je treba ponoviti vsaj petkrat. . . . Ko sem prišel na Dunaj, sem postal milijonar. No, pa tam je milijonarjev mnogo — skoraj vsak drugi človek. Nosim denar v levem žepu sukne in se prepričujem vedno znova, da je ohranil samo še obliko, barvo — vse ostalo pa je izgubil. In to je gotovo usodno. Pred vojno — v dobrih časih — jaz priznam odkrito — ban-

Ta preobrat pri kmetu se vrši pogajoma, a dosledno. Kako daleč je že dospela njegova politična zrelost, bodo pokazale — prihodnje državne volitve.

Pri vseh teh in takih veseljih polja pa kali naše veselje dejstvo, da se od naprednih krogov še vedno neodpušljivo greši v tem, da se naši demokratski ljudje na deželi politično ne organizirajo v toliki meri kot delajo to klerikalne organizacije. S kmetom mora stopiti v stik in mu odpirati oči ter se zavzemati za njegove življenjske, gospodarske in politične interese, pa ga bo pridobil na svojo stran, inace ti oči, da nisi njegov prijatelj!

Sicer pa je danes armada našega samostojnega kmeta že precej številna. To dokazuje po deželi strah duhovščine kot take in klerikalne stranke posebej.

Važna gospodarska konferenca ministrov.

POSEBNA EKSPORTNA TRGOVINSKA POGODBA S ČESKOSLOVAŠKO.
— MINISTER PUCELJ O KATASTROFALNIH POSLEDICAH SUŠE. —
NOVI UKREPI VLADE ZA POBIJANJE DRAGINE.

— Beograd, 1. septembra (Izv.) Kakor smo že včeraj javili, so se pričele v Beogradu važne konference prisotnih ministrov. Konference so namenjene pred vsem velikim aktualnim vprašanjem našega državnega gospodarstva in problemu, kako omiliti vedno bolj naraščajočo draginjo. Na teh konferencah je opaziti dve struji. Do definitivnih sklepov pa vlada še ni prišla, ker ti se zaključijo šele na plenarni seji ministrskega sveta dne 5. septembra. Dopoldanska ministrska konferenca je kratko obravnavala tekoče predsedstvene posle.

Ministrska konferenca se je nadaljevala popoldne od 18. do 20.30. Minister financ je najprej na predlog zastopnika zunanjega ministra odobril kredit za sprejem ameriških parlamentarcev, ki so se udeležili interparlamentarnega kongresa na Dunaju ter prispo tekom današnjega ali jutrišnjega dneva v Beograd, da prouče gospodarske razmere v Jugoslaviji.

Ministrska konferenca je za tem pričela razpravo o posebni eksportno-trgovinski pogodbi s Čehoslovako. Po tej pogodbi bo uravnan izvoz naše vina na Čehoslovako in nasprotno uvoz eksportnega piva v našo državo. Za proučavo te pogodbe oz. za zaključek pogodbe s Čehoslovako je določena od naše strani posebna delegacija.

Sprejeto je bilo dalje poročilo o poteku pogajanj glede trgovinske pogodbe s Poljsko republiko.

Končno je ministrska konferenca obširno razpravljala o problemu pobijanja dragine. Poljedeljski minister Pucelj je prvi podal kratko poročilo o stanju letošnje letine, naglašajoč, da letina ni tako slaba, kakor to z gotovim namenom skuša poročati neko časopisje. Letina je mestoma zelo zadovoljiva, zlasti žetev žita in koruze. Vendar so bili vsled suše nekateri pasivni kraji tako prizadeti, da so nujno potrebne vladi odredbe v svrhu preskrbe teh krajev z živilom.

Konferenca je bila nato prekinjena, ker je namestnik ministrskega predsednika minister Kosta Timotijević sprejel kraljeviča Gjorgja, kateremu je naznanil stališče Nj. Vel. kralja kot rodbinskega glavarja glede njegove sporne zadeve.

— Beograd, 1. septembra (Izv.) Na včerajšnji ministrski konferenci je bilo glede zaključka posebne eksportno-trgovinske pogodbe s Čehoslovako odločeno, da to pogodbo zaključijo s Čehoslovako posebna delegacija. V to delegacijo so odposlani: en zastopnik ministrstva financ in en zastopnik ministr-

Duhovščina črti danes po deželi bolj kmeta samostojnega, kot vsakega liberalca v mestu. Pa ima tudi prav! Če zgubi klerikalna stranka v vsakem volilnem okraju v teh mesecih do drž. volitev le 25 % kmetijskih volilcev, je občutno reducirana in to se bo tudi zgodilo, če bodo ostale napredne stranke storile svojo dolžnost.

Ce se torej naš do sedaj v temi in slepi pokorščini za fanatičnim duhovništvom in klerikalno stranko v obče tavajoči kmet otresa teh ljudi, kak lep vzgled daje on s svojo politično zrelostjo tudi ostalim strankam, ki so napovedale boj pogubni, hinavski, samopašni in zahrbtni klerikalni klki v Sloveniji.

Na pozitivno delo torej vsi brez razločka proti kužnemu nazadnjstvu!

stva trgovine. Na predlog poljedeljskega ministra Ivana Pucelja sta bila v to delegacijo imenovana dva strokovnjaka iz poljedeljskega ministrstva. Imenovana sta dr. Miloš Sigorović, načelnik v ministrstvu poljedeljstva in Bohuslav Skalický, višji vinarski nadzornik v Novem mestu.

— Beograd, 1. septembra (Izv.) Kakor je izvedel vaš dopisnik, je skupni sestanek čehoslovške in jugoslovnske delegacije dogovorno med obema vladama določen za 11. t. m. Delegaciji se sestaneja v Beogradu.

KATASTROFALNE POSLEDICE SUŠE.

— Beograd, 1. septembra (Izv.) Današnja »Pravda« priobčuje obširen razgovor njenega urednika s poljedeljskim ministrom Ivanom Puceljem. Pojasnila poljedeljskega ministra zadevajo uspehe letošnje žetve in pa posledice velike suše, ki je trajala po nekaterih krajih več tednov. Minister Pucelj je mimogrede omenil, da je težko podati jasno in točno sliko o rezultatih letoš. žetve, ker v državi še ni znanstvenostrokovno organizirana statistika o poljedeljstvu, kakršno institucijo imajo moderne agrarne države. Splošno pa žetev ni bila tako slaba in je ponekod zelo zadovoljiva. Nj. Vel. kralja zelo interesira vprašanje organizacije zavoda za strokovnoznanstveno statistiko. Kralj pa se tudi živo živo zanima za poljedeljstvo. Za časa svojega bivanja na Bledu se je kralj povodom njegovega referata o stanju žetve informiral o posledicah suše. Zato je on že na kronskem svetu v Ljubljani opozarjal na težke posledice suše. Naglašal je, da moramo najprej preskrbeti pasivne kraje z zadostno hrano in šele potem dovoliti izvoz.

Suša je v nekaterih krajih imela katastrofalne posledice zlasti za našo živinorejo. Velika je bila suša v Liki, Bosni, Črnigori, Sloveniji in Slavoniji. Te pokrajine so ostale skoro brez sena. To je vplivalo na našo živinorejo, kajti živinorejci nimajo zadostnih zalog sena in krme, da bi mogli z velikanskim rizikom do prihodnjega leta krmiti svojo živino. Znano je, da se je živinoreja po končani vojni v naši državi zelo opomogla in razvila. Sedaj pa je živinoreja v veliki nevarnosti. Radi pomanjkanja sena so živinorejci primorani zmanjšati normalno stanje živine. Po nekaterih krajih kmetje kar doma koljejo živino in prodajajo meso. Od neke strani se je predlagalo v omiljenje dragine, da se popolnoma zabrani izvoz žive živine. Na ta način mislijo, da se znižajo cene mesa. Jaz sem nasprotnega mnenja. Treba je pomisliti, kakšne posledice je

imela suša za našo živinorejo. Poznam kraje, kjer kmetje sami, kakor omenjeno, koljejo živino, ker jo več ne morejo krmiti. Katastrofalna suša je tako občutno vplivala na gospodarstvo živinorejcev, da so morali ponekod prodati po dve petini živine. Prepoved izvoza ži-

ve živine pa bi imela za našega živinorejca katastrofalne posledice in škoda bi bila nepreračunljiva. Končno je minister kratko zavrnil napade beogradskega tiska na njegovo osebo. Tisk nima glede poljedeljstva jasne slike.

Ljuba Davidović o političnih in administrativnih razmerah v južnih delih države.

— Beograd, 1. septembra. (Izv.) Predsednik demokratske stranke Ljuba Davidović se je povrnil s svojega študijskega potovanja po Južni Srbiji in Makedoniji. Predsednik Davidović je prepotoval skoro vse južne kraje. Povsod je stopil kot pravi demokrat v ozke stike s tamošnjim prebivalstvom. Prepotoval je Kumanovo, Skopje, Veles, Štip, Gevgelijsko, Kavadar, Ohrid, Debar, Gostivar in preko Tetova zopet na Skopje, od koder se je vrnil v Beograd. Predsednik demokratske stranke je prinesel s tega študijskega potovanja globoke vtise o marljivosti in energiji makedonskega poljedelskega naroda, na drugi strani pa je tudi dobil jasno sliko o administraciji in politični upravi naših južnih krajev. V razgovoru z nekim novinarjem je predsednik demokratske stranke z velikim veseljem podčrtaval, da je narod južnih krajev zelo marljiv, energičen in delaven. Naša centralna vlada mora polagati glavno skrb na to, da ekonomsko te kraje dvigne, kar so doslej odločilni faktorji zelo zanemarjali.

O administraciji južnih krajev, posebno v Makedoniji, pa se je predsednik demokratske stranke izrazil zelo nelaskavo. Administracija je slaba. Po vseh krajih, po katerih je potoval, so prihajale pritožbe iz vseh slojev naroda. Te pritožbe so zelo mnogostevilne. Glavni cilj naših administracij v bodoče bodi, da vzbudi med narodom popolno zaupanje. Narod v Makedoniji z vso iskreno ljubeznijo ljubi svojo svobodno državo. Treba je samo, da vodijo administracijo ljudje kot pošteni rodoljubi in pionirji kulture. Mnogo pritožb je bilo slišati tudi proti policijskim organom. Tudi sodišča se ne funkcionirajo po vzoru modernega sodstva.

Mala antanta, Italija in avstrijski problem.

OKREPITEV MALE ANTANTE. — VSTOP POLJSKE V MALO ANTANTO. — NADALJEVANJE PRAŠKIH KONFERENC.

— Marijanske Lazni, 1. septembra. (Izv.) Po končanih praških konferencah nadaljujejo državniški male antante pogajanja za razširjenje in okrepitev državnega sistema male antante. Te konference se vodijo na eni strani med Čehoslovako in Jugoslavijo. Vprašanje pogodbenega roka glede vojaške konvencije se ni bilo ugotovljeno in je ostalo še vedno odprto z ozirom na Poljsko. Splošno naglašajo, da bodi rok kratkotrajen. Na drugi strani pa vodi Jugoslavija iskrena pogajanja s Poljsko glede njenega vstopa v malo antanto. Vstop Poljske v malo antanto je skoroda zasiguran. Tekom včeraj-

šnjega dneva je bila tudi podpisana vojaška in politična konvencija med obema državama.

— Marijanske Lazni, 1. septembra. (Izv.) Kakor znano vlada med Čehoslovako in Poljsko spor radi Javorina ob čehoslovako-poljski meji. Spora doslej ni bilo mogoče poravnati. V diplomatičnih krogih naglašajo, da prevzame Jugoslavija arbitražo in da se obe orizadeti državi uklonite njeni sodbi.

— Marijanske Lazni, 1. septembra. (Izv.) Bivši italijanski poslanik v Beogradu je prišel v Marijanske Lazni. Njegova misija še ni znana.

ITALIJANSKI STRAN PRED JUGOSLAVIJO. — LAŠKI VOJAŠKI KROGI SO HOTELI VOJNO Z JUGOSLAVIJO. — RAZBURJENJE SE JE POLEGLO.

— Berlin, 31. avgusta (Izv.) Iz Rima poročajo listi: Danes so bili lahko opaziti prvi znaki popustljivosti in pomehanja napetosti med Jugoslavijo in Italijo. Položaj je deloma razčiščen, čeprav je bil poslednje dni zelo kritičen. Povod do nezaujanja in vznemirjenja so dale vesti o sklenitvi vojaške konvencije med Čehoslovako in Jugoslavijo. Italija je po poročilih berlinskih listov bala v posesti dokumentov in fotografij, ki se nanašajo na skupne operacije čehoslovške in jugoslovnske vojske proti Avstriji. Načrti so bili izdelani za te operacije. Italijanski vojaški krogi so naglašali stališče, da mora Italija sedaj storiti Jugoslavijo neškodljivo, ker drugače doživi velika iznenadenja v bodočnosti. Sedaj je razburjenje ponehalo, ko se je zagnalo, da pride ju-

goslovnski zunanji minister dr. Ninčić v Rim z mislijo, da prepriča italijanske vodilne kroge o miroljubnosti jugoslovnske vlade in da ne gre v avstrijskem vprašanju za nikaka iznenadenja. Italija zahteva na drugi strani zadostne garancije, da se tako politični in vojaški krogi Jugoslavije ne pripravljajo več na kakve operacije in iznenadenja.

Pariz, 31. avgusta (Izv.) Henry Betou piše v »Figaro« o rezultatih potovanja avstrijskega kancelarja dr. Seipla. Med drugim veli: Zagotovljeno je ravnotežje v Srednji Evropi s politično in vojaško konvencijo med Jugoslavijo in Čehoslovako, sklenjeno na sestanku ministrskih predsednikov Pašića in dr. Beneša ter z vstopom Romunske in Poljske v sistem male antante. Ravnotežje v Srednji Evropi je dalje zavaro-

vano z ohranitvijo Avstrije. Priznati je treba, da Italija zelo želi pridobiti Avstrijo na svojo stran. Minister Schanzer je kancelarju Seiplu zagotavljal, da predloži avstrijski problem v razpravo Zvezi narodov. Obljubil pa je tudi, da bo Italija podpirala načrt, katerega predloži dr. Beneš. List končno ironično pristavlja, da se sedaj pri postelji avstrijskega bolnika nahajata dva zdravnika.

MALA ANTANTA IN AVSTRIJSKI PROBLEM.

— Praga, 1. septembra (Izv.) Praški dopisnik »Vossische Zeitung« javlja o sestanku štirih ministrov male antante, da so obširno razpravljali avstrijsko vprašanje. Na skupščini Zveze narodov nastopi mala antanta z vso odločnostjo za rešitev avstrijskega problema. Mala antanta bo predlagala ožje sodelovanje držav svojega sistema pri gospodarski obnovi Avstrije.

Politične vesti.

— Volilni imenik za občinske volitve v Ljubljani so pristašem na vpogled v tajništvo Demokratske stranke, Narodni dom I., med uradnimi urami od 9.—12. dop. in od 4.—6. pop. Volilci zanimajte se in pogledajte če ste vpisani.

— Reparačijski problem. Komentarji pariškega časopisja k zadnjemu komunikacij reparačijske komisije so zelo lakonični. Ker želita obe stranki sporazum, se je reparačijska komisija odločila za odgoditev svojega sklepa. Zaslivanje nemškega delegata se izvrši na podlagi čl. 234 versailleške mirovne pogodbe. Med tem pa bodo Belgijci skušali uveljaviti svojo posredovalno akcijo. V Belgiji so precej optimistični, do čim dvomijo Francozi o končni slogi reparačijske komisije.

— Italijanske laži. Medparlamentarne konference na Dunaju se udeležujejo tudi italijanski parlamentarci, ki so v zadnjem trenutku skoraj odrekli svojo udeležbo. Vodja italijanskih nacionalistov Federzoni je izjavil, da se je Italija vedno borila za narodnostne pravice in da hoče zato sodelovati pri vprašanju narodnih manjšin. Res je, da se je borila Italija za svoje pravice, nikdar pa ni spoštovala pravic drugih, kar vedo zlasti naši neodrešeni bratje pod italijanskim jarmom.

— Nemški državni kancelar o nemški republiki. Nemški državni kancelar dr. Wirth je sprejel zastopnike druge internacionale, ki so hoteli zvedeti od njega, kaj misli o bodočnosti nemške republike. Dr. Wirth je izjavil, da je ne glede na pretečo nevarnost gospodarske krize obstoj republike zasiguran. Nadalje jim je izjavil, da Nemčija ne more nuditi reparačijskih jamstev, ako ne želi popolnoma gospodarskega poloma.

— Ameriška komisija za sovjetsko Rusijo. Iz Washingtona poročajo, da odpošlje vlada Zedinjenih držav v Rusijo posebno komisijo čisto tehničnega značaja in ki ne bo imela pravice za pogajanja. Na podlagi poročil te komisije bo ameriška vlada sklenila, ako more sodelovati pri gospodarski vpostavitvi Rusije.

— Srednjeevropsko ravnotežje. Henry Bidou piše v »Figaru«, da je obnovljena politična in vojaška konvencija med Čehoslovako in Jugoslavijo kakor tudi pristop Romunije in Poljske v sistem male antante zasigurala srednjeevropsko ravnotežje. To ravnotežje, ki je danes še na slabih nogah, bi se popolnoma omajalo, ako propade avstrijska republika. List pripominja, da je zavzela italijanska vlada popolnoma korektno stališče.

— Tiroli in italijanska pomoč Avstriji. Društvo »Andreas Hofer« je izdalo letake, na katerih se bere med dru-

demisijski kovčeg. Vstaja nov mož — režiser Paulsen — zlobni jeziki pa trde, da je to samo slamnat mož — pravi, da je Reinhardt. Morda. Če je res, bo Dunaj sicer izgubil Burgteater, a dobil v nadomestilo mnogo dragocenejši institut. S tem pa ne trdim, da je Burgteater slab gledališče. Ne, ne, nasprotno, najodličnejše dunajsko. V vsakem oziru. V Burgteateru se čuti vsak med publiko republika, drugače je vse lepo.

»Coriolan« z Raul Aslanom ne doseže pravega, močnega učinka, ker Aslan ni vodja, temveč človek, katerega vodijo drugi. Krog njega mrzoli čudovitih kreacij, tudi v najmanjših vlogah. Vsem na čelu stari Thimih kot Menenius Agrippa. Ne pozaben v sceni v šotoru. Ko se prepira s stražarji. Čudovito človeški.

Potem »Kar hočete«, oziroma zopet »Kar hočete«. Verva, elan. To se smeje celo Shakespeare v grobu. Tu je veselje nad igro, veselje nad humorjem, veselje do življenja. Skupnost. Rutina in okus, ki pozna točno mejo dovoljenega. Oba večera v režiji Heinaja, ki je že daleč od Burgteatra. A na večer živi njegovo delo.

In še en večer v tej mramornati hiši s prijetnimi sedeži in kipi znamenitih kolegov po koridorjih. Moller — »Svatha proti volji« in »Namišljeni«. Prvo delce zanimivo po svoji ekspresionistični inscenaciji, zelo okusno — v »Namišljenem« pa blesti stari Arndt.

Burgteater razpolaga z izredno bogatim, dobrih ansamblov, nima pa onih, ki bi bili središče, kot jih ima n. pr. Jessner v Berlinu, Koertnerja ali Krausa ali Klöpferja. In potem še nekaj. Nemirno iskanje nečesa novega vlada pri nemških gledališčih. Burgteater se tega iskanja skoraj ne udeležuje. V cesarski loži že davno več ne sede parfimirane nadvojvodinje, proletarci republike so tam — a vendar v Burgteateru ni druge revolucije kot prihajanje in odhajanje novih mož na fotelj ob ravnateljski mizi.

V Volksteateru je postalo sicer postalo zelo tiho in vse častihlepje so žrtvuje izključno »kšeftu«. V teh dneh pa so tam prazniki. Oostuje Aleksander Moissi.

Moissi je moja velika ljubezen. In če človek ne pozabi nikoli. Ne morem biti napram njemu pravičen, ozi-

roma kritičen. Moissi je zame igralec, kot ga nisem srečal še nikjer, in kot ga najbrže ne bom srečal nikoli več. Slava njegova je velika dovolj in te vrstice je gotovo ne bodo povečale. Zato lahko povem o tej ljubezni.

Vsak večer sedim v Volksteateru. Vsak večer poleg mene sami čestilci Moissileve čudovite umetnosti... In v takem gledališču je prijetno. Tam vlada ena misel: videti nekoga, ki je imel moč objeti nas popolnoma, in se dvigniti zopet potem njegove visoke umetniške notence.

7. Ko sem videl prvič Moissija, je igral Hamleta. Bilo je to pred vojno. Lani sem ga videl zopet v isti vlogi. In letos zopet. Letos je bil drugačen, popolnoma prekrvan. Bitje, ki si je na jasnem v vseh vprašanjih, bil je resnično središče. Središče. Od njega life svetloba in ko govori zaplota in tinaje po zastorih bliti ali ne bliti stoji pred mano nekdo, ki išče odgovora na veliko vprašanje, ki ga služi in ki ga je že našel. Poleg vsega — muzika, klavijatura s finoč različnimi toni. Središče. Bolj blesteče kreacije Hamleta ne boste videli nikoli, bolj skromne, lepše vsehi tistih

globokih besed ne bo nihče povedal. Bolj zvočno, bolj mehko in — bolj iskreno.

Bil je Moissi »kralj Odispus«. Balada. Najprej ponosna, kraljevska, potem onemogla, bedna, bedna... v ušesu mi zveni njegov Odispus... Kralj Odispus, berač proklet, prognan... Samo to enodejanko igra Volksteater jako modro isti večer. Jako modro, ker bi človek slišal preko najdivjeje burke na isti večer samo Odispus... Odispus...

In Fedja! Kdor ne ve, da je Moissi na pol Ork in na pol Italian — bi delal: »Slovane«. Ker ta Fedja ima toliko Slovana na sebi. Pravijo, da je to njegova najboljša vloga. Ne vem, ne presojam. Povsod najde nekaj novega, nekaj svojega, nekaj zvencega, nekaj očarujočega. Sploh ljubi Moissi Tolstega. Na drug večer igra Henrija v »Zelenem kakaduju«. In fantička — ponotnika v Tolstega enodejanki: »Od nje vse lastnosti«. Koliko veselja nad tem. Moissi ni več mlad, je nad štirideset, in ta fantič njegovih ima pod dvajset in živi in je Tolstega ponotnik.

Še Oswald igra in Othela. Oswald je kreiral še pri Reinhardt in ga osvobodil od vsake brutalnosti,

od vseh efektov. Njegova bol je čisto mirna, njegov krik ob vzhajajočem solncu je krik laboda, ki si je zlomil perot. Zopet pesem, topot ličična, da se vam zbero skoraj solze v grlu, ko je izpeta...

Moissi ima stotosečo oboževalcev. In na Dunaju dežuje cvetja na oder. Mladina. Na stojiščih ni nikdar večje gneče in večjega trpljenja. Mladina. In ravnatelj Bernau nima nikdar bolj polne hiše vzlic trikrat povišanim cenam.

8. Ko so predstave končane, stoji pred vhom na oder množica mladih ljudi. Dekleta s šopki. Skromnimi. Pristradani groši. Najlepši dar umetniku. In fantje z njegovimi razglednicami in svinčnikom. Čakajo, da pride Moissi iz garderobe, da ga poprosijo za avtogram, da mu izroče cvetje, da mu stisnejo roko, da morda spregovore eno besedo z njim.

Tudi jaz se postavim med nje, med entuziaste. In ga pozdravim in mu stisnem roko in se mu zahvalim; zakaj lepo je zahvaliti se nekomu za dokaz spoznanja: da je prava umetnost vedno živa in večno mlada.

(Konec prih.)

gim: Od Italije, ki ne more vpostaviti reda niti v svoji lastni hiši, ne moremo pričakovati drugega, kakor gospodarsko in politično izkoriščanje in narodno suženjstvo.

— Iz italijanskega časopisa. Svoječasno smo poročali, da preneha izhajati rimski dnevnik »Il Mondo«, ki je bil v zadnjem času eden najboljših italijanskih dnevnikov. Sedaj pa naznanja upravni svet imenovanega dnevnika, da je povišal listu glavnicu v svrhu zagotovitve njegove politične neodvisnosti. »Mondo« bo še nadalje branil in zastopal pravo demokracijo. Za ravnatelja lista je imenovan dr. Albert Cianca.

— Nevarnost fašistovske akcije za italijansko monarhijo. Monarhistični italijanski listi opozarjajo na nevarnost, ki preti savojški kraljevini s strani koncentracije fašistovskih podjetij. Fašistovsko vodstvo se havi temeljito s pripravami za zasedbo Rima in centralnih oblasti, pri čemer računajo na gotovo pomoč s strani upravnega uradništva, ki je skoraj vse v fašistovski organizaciji.

— Zakaj je odstopil Viviani. »Journal de Geneve« poroča iz Pariza, da je Viviani odločil zastopstvo Francije pri Društvu narodov zato, ker se ni strinjal s stališčem svojega tovariša Bourgeois, ki bo sedaj vodja francoske delegacije na glavni skupščini Društva narodov.

— Manevri boljševiške vojne mornarice. Kodanjska »Berlingske Tiden« poroča, da se vršijo v vzhodnem delu finskega zaliva manevri boljševiške vojne mornarice, ki je v zelo dobrem stanju. V finskih krogih menijo, da se bo ruska vojna mornarica razvila v močnega faktor, s katerim bo treba resno računati.

— Francija in orijentalno vprašanje. Diplomatični dopisnik »Daily Telegraph« poroča, da se orijentalna konferenca v Benetkah ne sestane, ako ostane Francija pri svoji zahtevi, da morajo grške čete najprej izprazniti Malo Azijo.

— Angleški glas o mali antanti. »Times« piše, da je mala antanta eden glavnih činiteljev srednjeevropske konsolidacije. Mala antanta je pod spretnim vodstvom Češkoslovaške preprečila nemire in pomagala pri razvoju gospodarskih odnošajev med nasledstvenimi državami. Zlastni položaj Avstrije lahko dovede do nove vrste sodelovanja med Italijo in malo antanto.

— Nemci aretirali francosko komisijo. V Rossbergu v Gorenji Šleziji so aretirali Nemci francosko vojaško komisijo, obstoječo iz več višjih oficirjev, ki so imeli nalog proučiti vojaške razmere v poljski Gorenji Šleziji. Komisija je pomotoma zavozila na nemško ozemlje.

— Italija in avstrijsko vprašanje. Rimska »Tribuna« zatrjuje, da ne more biti govora o odločitvi v avstrijskem vprašanju, dokler se ne sestane glavna skupščina Društva narodov in dokler ne pride do sporazuma med zavezniki in interesiranimi državami. »Tribuna« pravi, da so vesti praških listov o italijanskem protektoratu nad Avstrijo navadne fantazije.

— Harding o neodvisnosti Filipinov. »Times« poroča iz Manile, da je predsednik Harding končno odgovoril na noto, v kateri so zahtevali zastopniki Filipinov popolno neodvisnost. Harding izjavlja, da še ni prišel trenutek za neodvisnost Filipinov, katerih prebivalstvo se do sedaj še ni pritožilo na ameriško upravo. Ameriška tržišča so filipinskim proizvajalcem zelo naklonjena. Ameriška vlada pa ne zahteva od otokov nobenih izdatkov za narodno obrambo. Ker so Filipini del Zedinjenih držav, jim tudi ni treba plačevati stroškov za diplomatsko zastopstvo v tuzemstvu.

— Nemški begunci. V Las Palmas je dospelo devet Nemcev, ki so izjavili, da so ušli iz francoskega vojnega ujetništva. Od Kapa Juby (na zapadni obali Atlantskega oceana) se jim je posrečilo pobegniti v Maroko, kjer so jih ujeli domačini. Končno so dospeli do španske stražnice. Nemci so izjavili, da imajo razna plemena v Maroku še precej ujetnikov.

Dopisi.

— Iz Rožanske Slatine nam pišejo: Glavna zdraviliška sezona je bila z 20. avgustom končana, vendar se to pri številu gostov še jako malo pozna. Vreme je pač prekrasno in Slatina v ti dobi, ko se oglašajo vseh vinskih goric klopote, in se prelubka pokrajina počasi pogreza v mehko jesensko občutje, je dvojno lepa. Ker uživajo juhi nastavljeni (uradniki, oficirji, učitelji, duhovniki itd.) od 20. avgusta 50%, a tudi drugi gostje od 1. septembra dalje 25% popusta pri cenah za stanovanje in na takšna, a je ravnanje vrhu tega poskrbelo, da se primerno znižajo tudi cene po restavracijah, je upati, da letos uspe tudi poletna sezona, kakor je zgodnja in glavna.

OBIŠČITE
IL LJUBLJANSKI
VELESEJEM!

Pravni vestnik.

Anton Levec, dvorni svetnik v p.:
O IZVRŠBI PROTI ERARJU.

Vsi, ki ljubimo svojo državo, lepo Jugoslavijo, občutimo težko, ako čitamo vedno in vedno po časopisih o nekorektnem ali počasnem postopanju oblasti v različnih stvarih državljanov. Tako postopanje povzroča včasih ogromno gneto škodo udeležencem, da, ogroža jim mnogokrat tudi njihovo existenco. S tem se seveda širi nezadovoljstvo med državljanji, kar daje ugodno priliko brezvestnim demagogom, da hujskajo ljudstvo zoper vladno ali celo zoper državo samo. Dogaja pa se mnogokrat, da je vzrok pogreškov oblasti ne znanje ali pa napačno umevanje dotičnih zakonov in predpisov. Zato je nalog nas vseh, da po svoji moči opozarjamo na nedostatke in skušamo doseči s tem boljše poslovanje.

Pa tudi naša sodišča, ki sicer tako vestno, nepristransko in temeljito opravljajo svoja posla, zagrešijo sem in tje kako rešitev, ki ne ustreza pravemu umevanju zakonov ali predpisov. Tako je v zadnjem času izdalo neko okrožno kot rekurzno sodišče odločbo, s katero je izpremenilo prvostančni izvršilni sklep, da se dovoli zahtevalcem upniku na podlagi priznane razsodbe v svrhu izterjanja njegove terjatve v znesku 80.519 K s pripadki zoper zavazano stranko, vojni erar, ki ga je zastopala finančna prokuratura, izvršba z rubežem in predkazom v poteg terjatve zavazanega vojnega erarja proti neki banki v znesku 300.000 K, zadeval izvršilni predlog zavrnilo in zahtevalci stranki naložilo plačilo rekurznih stroškov erarju v znesku 1070 K.

Priznana razsodba se je izdala 15. decembra 1921 in je določila paritski rok 14 dni. Po preteku tega roka se je obrnil tožnik, da bi dosegel plačilo, na divizijsko intendaturo, ki ga je pa zavrnila na komando, kateri je dobil blago. Ta komanda je pa izjavila, da nima potrebnega denarja za plačilo dolga, in tako je ostala zahteva tožnika brezuspešna. Čez nekaj časa se obrne tožnik na finančno prokuraturo kot zastopnik obsojenega erarja s prošnjo, naj čim prej preskrbi, da bo njegova terjatva poravnana. Finančna prokuratura na to prošnjo niti ni dala odgovora, in tako je moral tožnik vložiti, ko je čakal še tri mesece, zgoraj omenjeni izvršilni predlog proti vojnemu erarju v roke njegove zastopnice finančne prokuratorje.

Kakor že navedeno je rekurzno sodišče prvostančni dovolilni sklep spremenilo in izvršilni predlog zavrnilo.

Razlogi rekurznega sodišča so nastopili:

»Po §-u 409, c. pr. r. in §-u 1. točka 1. izvrš. r. je sicer pravomočna sodba tudi proti državi po preteku paritskega roka izvršna; obstojajo pa upravni predpisi, ki način izvršbe proti državi za izterjavo izvršnih denarnih terjatev modificirajo.

Tako določa dvorni dekret z dne 21. septembra 1798, št. 434. zb. j. z., da se ne smejo dovoliti vknjižbe na državna zemljišča, ne da bi bil poprej o tem zaslišan erar; ta dekret je pa z ozirom na določbo čl. VII. uvodn. zak. k izvrš. r. še v veljavi. Ker je pa izvršba na drugo premoženje države brezdvomno ravnatoka proti splošnim drž. interesom, kakor izvršba na državna zemljišča, mora isto načelo veljati tudi pri izvršbah na tako državo premoženje. Zato govorijo tudi določbe §-a 15 in 28 izvrš. r. kakor tudi določila §§ 251. in 290. izvrš. r.

Denarna plačila po državi se ne vrše tako kot pri privatnih osebah, ker morajo v javnem splošnem interesu obstajati predpisi o načinu plačil. Taki pravilni predpisi tudi obstoje in določajo, da mora po teh predpisih v to pristojna oblast nakazati izplačujočim blagajnam izplačilo. Na teh predpisih ni izvršilni zakon ničesar spremenil, kar izhaja iz določb čl. I. in IV. uvodn. zak. k izvrš. r. Ta upravna določila pa tudi ne ovirajo izplačil dolgov države privatnikom, marveč obstoje, kakor že navedeno, v interesu splošnosti in določujejo le način izplačila državi in se torej ne morejo in ne smejo zapostavljati in odbiti tudi ne pri prisilnih izplačilih potem izvršbe. Obvezna so tedaj tudi za vsakega zahtevalčega upnika proti državi.

Po teh predpisih je pa dolžnost zahtevalčeve stranke, da se obrne v prvi vrsti na oblast, ki je pristojna k nakazu izplačila. Če se ta oblast brani izdati nakaz ali pa nakazana blagajna brani izvršiti izplačilo, zamore zahtevalčeva stranka naprčiti izvršbo proti državi, v kolikor je to dopustno po obstoječih zakonih. Tega pa se zahtevalčeva stranka v smislu §-a 54. točka 3. izvrš. r. niti ni trdila, še manj pa v smislu §-a 55 izvrš. r. prvega stavka drugega odstavka, izkazala.

Na isto pravno stališče se je postavilo tudi bivše vrhovno sodišče v svoji plenarni odločbi št. 173. Sp. R. št. 1465. GUNF. in drugih.

Prvo sodišče je dovolilo tedaj predlagano izvršbo proti obsojenim zakonitim določbam, vendar se je moralo rekurzno zavazano stranko ugoditi in izvršilni predlog zavrniti.

V teh razlogih izreka tedaj rekurzno sodišče, 1. da se mora ne le pred izvršbo na nepremičnine, nego tudi pred izvršbo na vsako drugo premoženje erarja poprej zaslišati fiskus, in 2. da mora upnik pred izvršbo v svrhu izterjanja kakor terjatve, ki mu pristaja proti erarju, zahtevati pri dotičnem državnem oblastniku, da mu nakaze plačilo.

To pravno stališče je pa pomotno.

Dvorni dekret z dne 21. septembra 1798, št. 434. zb. j. z. je bil pod naslovom: »An das ostgalische Appellationsgericht und Landes-Gubernium« izdan v prav splošno svrhu, namreč, »kakor pravi sam, »Mit Bezug auf die in Salinen-Tauschgüter Angelegenheiten erlassene und durch Edict vom 21. März 1796 kundgemachte Verord-

nug; ta poslednja naredba je dodana kot priloga dvornemu dekretu. Ta kot priloga dodana naredba pa določa, kako je postopati pri zamenjavi posameznim posestnikom pristojnih salinskih zemljišč, ki so se morala odstopiti državi, z drugimi posestniki v odškodovanje odstopljenimi zemljišči. Ker so ob taki zamenjavi zadobili posestniki eventualno v poravnanje razlike vrednosti kako odškodninsko terjatev, določa dvorni dekret, da se mora pred vknjižbo te terjatve na zamenjano salinsko, sedaj državno dobro, zaslišati »fiskus«.

Iz navedenega je razvidno, da je bil dvorni dekret izdan le za prav splošne razmere v takratni kronovini Galicija in da zaradi tega njegove veljave ni generalizirati na splošna državna zemljišča.

Da vpravišlivi dvorni dekret ni bil izdan z namenom, da ima veljati splošno glede vsake državne nepremičnine, izhaja tudi iz tega, da pravi: »dass Verhüchungen auf Staatsgüter niemals ohne vorläufige Einvernehmung des Königl. Fiskus bewilligt werden sollen, Besede Königl. Fiskus kažejo, da ima dvorni dekret le splošne galske razmere pri salinskih dobrh v mislih.

A naj se pusti veljati ta dvorni dekret tudi glede izvršbe na katekolli državne nepremičnine, ne more se pa raztegniti njegova veljava tudi, kakor trdi to rekurzno sodišče, na vsako drugo državno premoženje. Čl. VII. uvodn. zak. k izvrš. r. določa, da ostanejo zakonski predpisi itd., po katerih so gotove stvari, pravice in terjatve izterjane popolnoma izvršbi v svrhu izterjanja denarnih terjatev, ali po katerih je izvršba glede takih stvari, pravice in terjatev dopustna le v določenih mejah ali pod določenimi omejitvami, v veljavi. Po tem členu bi bil dvorni dekret tedaj res še zmrlom veljaven, a seveda le v tolikem oziru, v kolikor to sam določa, t. j. le glede izvršbe na državne nepremičnine. Ekstenzivna uporaba dekreta tako, da velja tudi glede izvršbe na vsako drugo premoženje države, je zato nedopustna in proti duhu izvršilnih zakonov, ki navajajo takšne §-e 250, 251 in 290 izvrš. reda, ali pa se sklicujejo glede nedopustnosti ali omejitve izvršbe na gotove prejšnje predpise (čl. VII. uvod. zak. k izvršilnemu redu, § 290. izvrš. r.), katerih predpisov se pa tudi ne sme uporabljati ekstenzivno. Takega gotovega prejšnjega predpisa, da tudi premoženja blaga erarja (terjatve) pred zaslišbo fiskusa, ni smeti zaradiiti, pa ni.

Rekurzno sodišče pravi dalje, da govorilo za njegov nazor tudi določbe §§ 15 in 28, potem §§ 251 in 290 izvrš. reda. Tudi ta nazor ni pravilen. Naš izvršilni red je posnet po nemškem izvršilnem redu. Vkljub temu pa določbe nemškega izvršilnega reda, ki odgovarja našemu § 15, ni splošno celotno, nego je ravno besedo »fiskus« eliminiral. Iz tega se vidi, da naš zakonodajalec pri sestavi § 15. ni imel ni hotel imeti tudi države (erarja) v mislih. Da je temu tako, kaže govor, ki ga je imel dr. Klein kot vladni zastopnik v seji permanentne komisije z dne 9. oktobra 1914. leta ravno pri posvetovanju § 15. izvrš. reda, kateri govor se v kritičnem delu glasu: »Spezielle Bestimmungen für die Exekution gegen das Aerar selten nicht notwendig, weil, wenn es wirklich einmal zur einer Exekution gegen das Aerar käme, eben nur jenes gieten soll, was gegenüber jedem anderen Vermögenssubjekte in der Exekutionsordnung vorgesehen ist. (Glej Ger. Ztg., 1895, str. 61.)

Ravno tako nimata mesta §§ 251. in 290. izvrš. reda, ker le določata in sicer takšne, kateri predmeti in katere zahteve so izvzete od izvršbe. Glede § 290. kažem tudi na to, kar sem navedel že zgoraj.

Odločba rek. sodišča se sklicuje dalje tudi še na člen I. in IV. uvodn. zak. k izvrš. r. češ da obstoje glede izplačil po državi poseben predpis, ki so ostali v zmislu navedenih členov v veljavi in da je po teh predpisih bila dolžnost zahtevalčeve stranke, da se je v prvi vrsti obrnila na oblast, ki je pristojna k nakazilu izplačila, in da bi le, če bi se bila ta oblast branila izdati nakazilo, mogla naprčiti izvršbo proti državi, v kolikor je to dopustno po obstoječih zakonih, da pa zahtevalčeva stranka tega ni trdila in še manj dokazala.

Vse to utemeljevanje pa ne držl. Res je sicer, da obstoje glede izplačil po državi gotovi predpisi, ki so še sedaj v veljavi. Te predpise obsega naredba skupnih ministrstev z dne 24. oktobra 1897, št. 280 dr. zak., v katerih pa tudi ni govora o kakšni dolžnosti zahtevalčeve stranke, da se obrne v prvi vrsti, torej pred vložbo izvršilnega predloga, na oblast, ki je pristojna k nakazilu izplačila, nego govori le o uradnem nakazovanju izplačil v skladu po sodiščih dobljenih sklepov. § 409. c. pr. r. določa 14dnevni paritski rok, ne oziroma se na osebo ali kanonovost obsojenca in zlasti tudi ne na to, da more biti obsojen v plačilo erar. Rok 14 dni zadostuje popolnoma, da obsojeni erar, oziroma njegov zastopnik, preskrbi potrebno plačilo nakazilo. Ako v kakem slučaju rok 14 dni ne bi bil zadosten, bi bila naloga toženega erarja, da že pri razpravi kaže na to v svrhu, da bi sodnik po analognem smislu drugega odstavka § 409. c. pr. r. določil daljši paritski rok.

(Koniec prih.)

Dr. Henrik Steska:

0 kompetenci oblas'ne in sreske samouprave.

I.
Po zakonu o oblastni in sreski samoupravi pripada oblastnim in sreskim enicam predvsem zelo obsežna gospodarska samouprava. Oblastne in sreske samoupravne enice imajo namreč v prvi vrsti z lastnimi gmetnimi sredstvi pospeševati lokalne koristi prebivalstva svojih ozemelj. To se godi z ustanavljanjem, grajenjem, vzdrževanjem in popraviljem raznih naprav in zavodov, ki služijo povzdigi gospodarstva, socialnih odnošajev, zdravstva in prosvete v oblasti ali v srezu (okrajju). Gre tedaj za posle, ki jih morejo opravljati država ali samoupravne enice ali tuji zasebniki, a ki jih vsled krajevnega pomena z večjo vneto opravljajo teritorialne in samoupravne enice kot pa država sama in pri katerih bi inicijativa zasebnikov vsled velikih finančnih žrtve in vsled trajnih potreb navadno ne zadoščala.

Pri oblastni samoupravi spadajo v ta krog ti le posli:

1. oblastna javna dela, h katerim prištevamo posebno gradnjo lokalnih prometnih naprav, kakor lokalnih železnic, kanalov, pristanišč, cest in mostov, avtomobilov in aeroplanskih zvez, dalje naprave za odvajanje raznih elementarnih nezdov, kakor uravnave rek in potokov in za gradbo houdornikov, odvajanje nevarnosti od poplav, končno izkoriščanje prirodnih zakladov;

2. skrb za pospeševanje oblastnih pridobitnih interesov glede poljedelstva (ratarstva, živinoreje, vinogradništva, sadjarstva), glede žumarstva, glede rečne in jezerskega ribarstva in glede lova, dalje skrb za tehniško poboljšanje poljedelstva;

3. skrb za povzdigo obrta, industrije in zadrugištva v oblasti;

4. skrb za pospešitev zdravstvenega stanja v oblasti na primer z ustanovitvijo, vzdrževanjem in popraviljem bolnic, lazaretnih in zdravstvenih ambulatorij, z izkoriščanjem zdravilnih vod in vrelcev, na koje bi se dobila koncesija od države, z nameščenjem zdravnikov itd.;

5. skrb za socialne naloge v oblasti;

6. ustanavljanje, vzdrževanje in popravilo človekoljubnih naprav v oblasti, na primer hiralnic, zavodov za gluhozema, za slepce itd.;

7. ustanavljanje, vzdrževanje, obratovanje in popravilo prometnih naprav oblastnega interesa;

8. urvanje in vzdrževanje hranilnic in posojilnic, dalje naprav za vzajemno pomoč in zavarovanje, končno skrb za prehrano naroda v času slabe letine in elementarnih nezdov.

Sploh je zakon oblastni samoupravi naložil skrb za pospeševanje pridobitnih in kulturnih nalog čisto oblastnega interesa.

Vse to skrbstvo oblastne samouprave ima namen, gojiti in pospeševati občo blaginjo v oblasti s podelitvijo različnih materialnih in idealnih sredstev. Gospodarska, socialna, zdravstvena in prosvetna razmera v oblasti skuša dvigati posebno s pomočjo raznoterih zavodov, dalje z raznovrstnimi javnimi napravami, potem s poukom in končno z raznimi dajatvami in podporami.

Poleg tega pa ima oblastna samouprava tudi sodelovati pri pospeševanju prosvete in strokovne izobrazbe v oblasti, kar je v smislu ustave v prvi vrsti državna skrb. Isto velja tudi o pospeševanju pomorskega ribarstva, koder gre oblastni samoupravi tudi edino le sodelovanje.

Podobne so naloge sreske (okrajne) samouprave. V njen delokrog spadajo sreska javna dela, dalje skrb za pospeševanje poljedelstva v srezu, potem ustanavljanje in vzdrževanje hranilnic in posojilnic in naprav za vzajemno pomoč in zavarovanje in končno popravilo obrta, industrije in zadrugištva v srezu.

V vseh teh poslih oblastne in sreske samouprave ne moremo reči, da bi bili akti javnega gospodarstva ali imperija nad prebivalstvom, saj se z njimi lahko bavi tudi zasebnik. Gotovo pa je, da tene vrste poslov javnega gospodarstva tudi pri samoupravi ne moremo pogrešati, in to je finančno gospodarstvo. Z izvrševanjem gori naštetih skrbstvenih nalog rabi oblastna oziroma sreska samouprava gmetnih sredstev. Iz tega razloga vrši ta samouprava tudi obsežne finančne upravne posle. Predvsem prištevamo finančni upravi upravo lastne imovine. Imovina oblastne ali sreske samouprave je trojna, a) ali finančna imovina, ki služi zgolj v dosego finančnih ali plačilnih sredstev javne uprave, b) ali upravna imovina, ki služi neposredno javni upravi in tvori tedaj stvarno podlago za vršenje gospodarskih, humanitarnih, zdravstvenih in prosvetnih zavodov in naprav, uradna poslopja itd. c) ali pa javno dobro, to so stvari, ki služijo obči uporabi, na primer javne poti in ceste.

Dohodki finančne imovine, dalje upravna imovina in občo dobro pa le redkokdaj zadostujejo za kritje potrebnih oblastne in sreske samouprave. Kakor država, tako mora tudi oblastna in sreska samouprava imeti pravico, da z davčinskimi (davki in takсами) poskrbi za kritje primanjkljaja v samoupravnem gospodarstvu. Nalaganje davščin je sveda izrazit posel javnega gospodarstva (oblastven posel) oblastne in sreske samouprave. Davščne oblastne in sreske samouprave so ali samostalni

lastne oziroma sreske doklade na davki ali samostalne takse ali pa obzavne dave. Dokler ne izide obči zakon o samostalnih davkih in takсах samoupravnih teles, dotlej se ustahove take davščine z oblastnim ali sreskim proračunom, ki ga pa mora odobriti za oblastno samoupravo minister financ, a za sresko samoupravo oblastni veliki zupan. Za doklade na državne neposredne davke je treba posebnega odobrenja s strani ministra financ oziroma oblastnega velikega župana, le potem, če so te doklade večje od 50 odstotkov. Samostalni davki in taksi in doklad na državne davke pa ne pobirajo samoupravni organi, temveč organi državne davčne uprave.

Pri ustanovitvi večjih zavodov in pri gradnji obsežnejših naprav po oblastni samoupravi pogostokrat primorana, da si najema posojila. Le za posojila nad 10 milijonov dinarjev, kakor tudi za osvojitve oblastne imovine v vrednosti preko 1 milijona dinarjev je treba odobrenja državne uprave, in sicer ministra financ. Pri sreski samoupravi se imajo ti predpisi primerno uporabljati, a odobrenje pripada oblastnemu velikemu županu.

Ze ustava sama določa, da država na zahtevo oblastne skupščine in po sklepu narodne skupščine v primeru potrebe pomaga oblastni samoupravi ali pa sama prevzame izvrševanje teh poslov. Zakon o oblastni in sreski samoupravi pa predvideva drž. podpore in dotacije ter podpore iz posebnega drž. fonda, v katerega se v svrhu popiranja samoupravnih teles steka 15 odstotkov od čistega dohodka ukoriščenih šum, rudnikov, vodnih sil in drugih državnih imovin.

Oblastna oziroma sreska skupščina sklepa o oblastnem oziroma sreskem proračunu vsako leto za prihodnje leto po predlogu odbora, ki mora istokratno predložiti skupščini tudi od glavne kontrole odobreni zaključni račun minulega leta. Ako skupščina ne reši pravačnega proračuna, se podaljša veljavnost starega proračuna še za leto dni, a ako ga tudi v prihodnjem razdobju ne zasedajo ne reši, se skupščina razpusti in se razpiše nove volitve. Nova skupščina se mora sestati v dveh mesecih.

Finančno gospodarstvo, ki ga izvršuje oblastna in sreska samouprava, je gotovo izreden privilegij oblastnih in sreskih enic, saj se na enostranski način z davčinskimi obremenjuje prebivalstvo v oblasti in v srezu.

Kultura.

Dr. Fr. Goesti:

SLOVENSKE OPERNE SKLADBE IN LIBRETI

III.

»Vse imamo, pa ne znamo; le iščimo, da dobimo!« Ti stari verzi nam prihajajo v spomin, ko čujemo, da glasbeniki žele in iščejo besedil ali vsaj primerne snovi za svoje skladbe. Dasi zna pesnik iz lastnega vstvariti besedilo — naj vendar opozoriti na mnogostene snovi, ki mu lahko služijo deloma v dejanje samo, deloma v njegovo ozadje. Dejanja bi želel v prvi vrsti iz našega naroda, iz njegove zgodovine. In tu jih, kljub temu, da nismo bili kd v kako aktivni, ne primanjkuje. Zgodba nesrečne celjske grofice Veronike Deseniške — naša tragedija s knežkim kraljem Matijo Gubcem (z vporabo Kodrova romana »Kmetijski triumvirat« v »Kresu«), naša protestantska doba (z vporabo istega pisatelja »Luterancev« v »Kresu«) nam nudijo dostojne snovi. Tudi Prešernov »Krst pri Savici« bi bila lepa snov. Kakor ni pregreha nad Shakespeareom ali Goethejem, da so se njih dela vporabljala za opero, tako menim, da bi tudi ne kršili pietete do našega pesnika velikana, ako bi vzeli njegovo snov za podlago libreto.

Od naših pisateljev kriči zlasti Jurčič po odru. Na Dunaju smo se dostikrat razgovarjali ob literarnih večerih o tem in zlasti o »Rokovnjaku«, ki jih je nato res dramaturiziral tovariš Govekar. Bil bi tudi za opero primerna snov. — Ropariji na odru nam v operi niso neznani. Saj poznamo Auberjevega »Fra Diavola«. In tudi v »Stradelli« prideta dva taka junaka na oder. Ostale Jurčičeve povesti so tudi doživele nekoliko manj srečnih dramaturizacij in morda bi se dal vsaj »Deseti brate« vporabiti za operno besedilo.

Istotako bi se dale dramaturizirati nekatere Tavčarjeve povesti.

Za komično opero (oziroma opereto) se mi zdi Erjavčeva povest »Huzarji na Polici« kakor ustvarjena ter sem že sam razmišljal o njeni prireditvi. Vojaki na odru so zelo priljubljeni in večinoma efektivni. Opozarjamo na opere »Marja, polkova hči« in na »Puščavnikov zvonček«. Zlasti v zadnji bi želel, da zopet oživi na našem odru. V operetah pa nastopajo vojniki prav pogosto. Pred nekaj leti je objavil »Slovan« libreto »Rozamunda«. Zakaj je ostal nevpodoben, dasi bi (po čem? predelavi) bil uspešen, ne vem.

Tudi med narodom je marsikaka snov v povestih in pravljicah, v narodnih običajih itd., ki bi se — vsaj epizodno — vpletla v tekst.

Kako priprost in vendar kako učinkovit je tekst »Prodane neveste«. Glasbenik je na to besedilo podal opero, ki je pravi bisler muzikalne literature. Dolgo so jo poznali in cenili le Čehi. A ko so jo vprizorili na Dunaju, v glasbeni in gledališki razstavi, tedaj je navdušila občinstvo, in fascinala vsežake — in prišel se je njen zmagovalni pohod po vsem svetu. Tudi »Mališa« temelji na narodnih pripovedkah. Dalibor, da bi uspevala tudi prava slovenska umetnost, ako bi poiskala korenina v narodni duši.

Zbirajte znamke

Jugoslovensko Matice!

II. ljubljanski velesejem.

FRAN BONAC.

K otvoritvi II. ljubljanskega velesejma.

Se nam zvane v ušesih radostni vzkliki 100.000 glave množice, ki je polnila v slavnostnih sokolskih dneh ulice naše metropole in že se pripravljala Ljubljana, da sprejme pod svoj gostoljubni krog naše nečete goste. To pot velja naš obisk II. ljubljanskega velesejma, kjer hoče položiti slovenski podjetnik račune o delu enega leta.

Eno leto je neznan drobec v zgodovini naroda in vendar kak pomembna je lahko tudi ta kratka doba za naš napredek! Šele za našo osvoboditvijo smo dobili prost vstop do svetovne arene, kjer si merijo svobodni narodi, veliki in mali, svoje moči v plemeniti tekmi na gospodarskem in kulturnem opju. Kdo bi pričakoval od nas nekakj tako preziranih Slovencev, da se bomo komaj tri leta po preobratu držni pred širšo javnostjo in kritičnimi očmi inozemstva dokumentirali, da smo sposobni z uspehom se udeleževati v vseh panogah narodnega gospodarstva, zlasti v industriji, trgovini in obrti? Začetek je storjen in pot utrta, ki vodi zanesljivo do našega cilja, dvigniti čim najvišje gospodarsko moč našega naroda.

Na nas samih je, da skrbimo za to, da se institucija velesejma ukorenini v narodu in da ostane stalno na repertoarju naše narodno gospodarske politike. Kdor je imel kakor jaz priliko razgovarjati se z gosti, ki so došli člani k nam od vzhoda in juga, ki so bili naravnost očarani od tega, kar so videli pri nas, bo pa še drugače vedel ceniti pomen velesejma. Niti najkrajšeji rodoljub si ne more želeči učinkovitejšega agitacijskega sredstva za medsebojno zblizanje in spoznavanje posamičnih jugoslovenskih plemen, kakor so to naša narodna gospodarska razstava.

Da so velesejmi direktno tudi pospeševalci tujkega prometa. Ker vabijo hkrati k posetu prelepih naših naravnih krasot, o tem ni dvoma. Moja srčna želja je, da bi letošnji ljubljanski velesejem zadovoljil obiskovalce še v znatno večji meri kakor lani. Volja prirediteljev je bila dobra, dasi morda vsega tudi letos niso zmogle naše moči.

Millim gostom želimo, da bi se kolikor mogoče srečno počutili med nami in jim ključem: »Dobrodošli!«

Pred otvoritvijo II. ljubljanskega velesejma.

POMEN LETOŠNJEGA SEJMA.

Lansko leto z moralnim efektom realizirana ideja ljubljanskega velesejma je dobila letos razmah in razvoj, ki nam markantno kaže pozitivum in aktivum v življenju naše trgovine, industrije in obrti. Lansko leto skoro izključno na predmete in izdelke ožje domovine omejen sejem je obrodil lepe sadove. V vseh krajih države je vzniklo intenzivno zanimanje za ljubljanski sejem. Namen prvega lanskega velesejma je bil: v prometnem in kulturno-gospodarskem centru Slovenije pokazati trgovskim, industrijskim in obrtnim krogom v naši državi, kaj more domači kupec nabaviti doma v Sloveniji. Ta veliki in praktični cilj je lani mestoma popolnoma uspel. Merodajni vodilni faktorji so začeli vpoštevati domačo industrijo in obrt, toda še ne v pravem smislu besede. Kakor nam sedaj poročajo, napravi II. ljubljanski velesejem v tem pogledu popoln preokret. Vodilni faktorji trgovinske politike in tudi drugi posvečajo sedaj intenzivno pozornost vsem onim domačim izdelkom in industrijskim produktom, ki so jih do sedaj nabavljali v inozemstvu in izvažali. II. ljubljanski velesejem bo dosegel v tem oziru popoln uspeh in bo mnogo pripomogel do zmage staremu, od bratov Čehov tako uspešno praktično izvedenemu načelu: »Svoji k svojim!« To bodi II. ljubljanskemu velesejmu glavno geslo!

Druge naloge lanskega sejma je bila, da bi ne bil omejen samo na izključno produkcijo Slovenije, temveč da bi bila na njem dana zadostna prilika za izložbo vzorcev iz vse države, da se vsi deli države čimnaboli spoznajo med seboj in izložbe se naj udeležijo sever in jug, vzhod in zapad države, da se na ta način navežejo tesni trgovski stiki vseh pridobitnih krogov.

Ta točka programa lanskega leta ni bila v polnem obsegu izvedena. Jansko je, da je vsak začetek težak. Lansko leto so bili vsi razstavljalci le iz sosednjih pokrajin, mestoma tudi iz Bosne.

Letos so prireditelji zadovoljni, ker je tudi v tem pogledu led prebit. Letos opažamo, da razstavljalci na njem ne le ljubljani naklonjeni pridobitni krogi Hrvatske in Slavonije, temveč tudi interesi iz Bačke in Banata, iz Bosne in Hercegovine, a tudi iz Srbije. Zanimanje za sejem v Srbiji je sploh tako intenzivno, da je že s tem zagotovljen moralni in materialni uspeh letošnjega sejma.

Tretja programna točka ljubljanskega velesejma: Sejem imej nalogo posredovati med inozemstvom in domačim trgovcem. Vsaka država, tudi industrijsko najbolj razvita, je v gotovih predmetih in potrebščinah navezana na drugo. Naša industrija še ni tako razvita, da bi mogla zadovoljiti vse potrebe naše države. Ljubljana, z ozirom na svojo prometno lego v bližini morja, je kaj prikladno mesto za posredovanje v mednarodni trgovini. Lansko leto se je sejem omejil v načelu samo na domače proizvode. Letos je sejem šel korak dalje. Na sejnišču bodo razstavljeni važni izdelki inozemstva. Razstavilo Češkoslovaška, (tekstilno blago, gospodarski in poljedelski stroji itd.), Francija (stroje in kosmetične izdelke), Holandska (čokolado), Nemčija (stroje in industrijske izdelke). Glavna razstavilnica tovarna Wolf iz Magdeburga. Avstrija (razne industrijske in kemične izdelke), Italija (razne kemične izdelke itd.), tudi Belgija in Švica sta udeleženi Sejem glede mednarodne trgovine zasleduje zdrav princip, da naj bo na sejm razstavljen izdelek, ki ga ne izdelujemo doma. Varovati in pa paziti moramo, da se na sejem ne vtihtajo iz inozemstva razni posredovalci pod kaj veleednečimi naslovi »Družba na neomejeno blago«. Tak naslov smo te dni imeli priliko čitati. Baje so taki naslovi za trgovske posredovalce dovoljeni v neki sosedni državi. Na sejem naj k nam prihaja iz inozemstva samo solidno in pošteno blago!!

ZIVAHNI DNEVI PRED OTVORITVIJO SEJMA.

Sejnišče ljubljanskega velesejma je podobno — velikemu mravljšču. Po zimi navidezno vse mirno. Nikdo mimoidečih se ne zanima za ta prostor. Le tupatam kake refleksije na prejšnje leto! V tem mravljšču je središče kamor se stekajo vse niti sejmškega življenja. Je to pisarna ob vhodu sejnišča. Tu tudi po zimi tli budno in prevdarno delovanje. Marljivo se zbira material, kalkulira, študira, dopisuje in posvetuje. V tem mravljšču v sezoni vzklije skoro spomladno življenje. Kakor da so se marljivi delavci vzbudili iz polsna. Na sejnišču je začelo postajati od dneva do dneva živahnejše. Pridne roke so hitele krasiti sejmško poslopje. Hiteli so staviti nove zgradbe in paviljone. Arhitekti, slikarji, inženjerji dajejo navodila. Tesarji stavijo nove paviljone, nove zgradbe. Nekatere zelo luksurične in umetniško okrašene. Tesarski mojster Ravnihar je zgradil nove paviljone s strehami lastnega sistema. Paviljon L. je bil postavljen v osmih dneh. Tudi drugod so se marljivo gibale žilave roke delavcev, ki so v kratkem času s prav ameriškano naglico postavljali razne zgradbe, kakor krasni paviljon eksportne trdke »Triglav«.

Ob zgodnjih ranih urah je zadnje dneve že postajalo življenje na sejnišču zelo živahno. Podjetni obrtniki, odvažni trgovci in industriji so začeli krasiti svoje paviljone. Oficijska spedijska trdka ljubljanskega velesejma »Balkan« in spedijska trdka Ranzinger sta neprestano dovažali nove razstavljalne predmete. Ves dan pozno v noč je vladalo na sejnišču neumorno delo... Pa tudi v doslej tihi pisarni je zavalovilo napeto in žurno poslovanje. Domači in zastopniki inozemskih trdk so prihajali in odhajali. V ravnateljstvu pisarni je bilo pravo središče in stolišče vseh niti, tu so se dajale informacije, direktive za posamezne paviljone. Tipkarice so na strojih natiskale nebrojna pisma, nebrojne depeše itd. Tudi blagajna je začela poslovati! Vse je v svojem elementu.

Sprva v ljubljanskih slojih širčel se pesimizen glede sejma se umika optimizmu. Sedaj so prepričani o uspehu. Tudi mi želimo, da bi sejem uspel vsestransko in rodil bogate sadove.

Prijeten jajčast okus

je znak testenin »PEKATETE«.

Temu dišijo ene, drugemu druge, akoravno so vse izdelane iz enakega testa.

Gospodarstvo.

GOSPODARSKI POLOŽAJ NEMČIJE V OFICIJELNI LUČI.

Pred nekaj dnevi je nemški državni kancler dr. Wirth razložil zunanjim časnikiarjem v Berlinu gospodarski položaj Nemčije, ki daje zanimiv oficijski pregled o tem predmetu napram francoskemu stališču. Državni kancler je odklonil Poincarejeve očitke in je izvajal nadalje:

Londonska konferenca je končala v okoliščinah, ki ne samo niso prinesle potrebnih pojasnil v evropskem položaju, marveč so povzročile celo še večjo nesigurnost. Pred prvo pretilno noto Poincarejevo 26. julija t. l. je stal dolar visoko na 450, pozneje na 800, po drugi pretilni noti od 5. avgusta skoro na 900 in po brezuspešnem prenehanju londonske konference na 1050. Te etape kažejo na prave razloge padanja marke. Nesmiselno je, če francoski ministrski predsednik temu nasproti poskuša v svojem govoru napraviti Nemčiji krivdo glede padanja marke in če trdi, da je Nemčija namenoma in sistematično povzročila pojevanje markine vrednosti. Državni kancler je opisal potem posledice valutnega padanja: nadaljne obubožanje ljudskih plasti, uničenje bužetnega ravnotežja, onemogočenje dovoza živil in surovin, obupne izbruhe širokih mas, ustavev produkcije. Že to dokazuje brezsmiselnost trditve, da vlada ali voditelji zasebnega gospodarstva delujejo na padanje marke. Neresnična je trditev, da je Nemčija ponudila Češkoslovaški 4 milijarde. Take ponudbe niso napravile ne nemška vlada, ne državna banka, ne druge nemške banke, ki bi za tako velik finančni posel prišle v poštev. Nobenemu teh faktorjev ni nič znano niti o kakih pogajanjih. V tej zvezi je kancler naglašal, da je državna banka prisiljena zvišati diskont, dočim vse druge dežele čedalje bolj znižujejo diskont. Ravnotako netočna je trditev, da je Nemčija na Danskem, na Rumunskem in na Nizozemskem ustanovila banke, da bi na ta način olajšala prodajanje mark v inozemstvu. Glede trditve francoskega ministrskega predsednika, da potrebuje Francoska 60 % udeležbe na nemški kemični industriji za zabrano proizvodnje strupenih plinov, se je kancler skliceval na nadzorstvo nemških obratov, ki je v mirovni pogodbi zagotovljeno zaveznikom. Ta trditev je tedaj samo pretveza, da se lažje odpravi nemška konkurenca.

Padec marke na 1/250 predvojnne vrednosti onemogoča Nemčiji nakupovanje deviz za plačila zaveznikom v gotovini. S tem se je za enkrat razbilo tudi mednarodno posojilo, ki bi bilo Franciji brzo pripomoglo do večjih sredstev v gotovini. S tako politiko si vedno oddaljuje svoj cilj, da doseže od Nemčije plačila v gotovini. S pretnjami in z gospodarskim uničevanjem se ne da rešiti evropski problem, pač pa edinole s svobodnim in dobrovoljnim dogovorom med državami.

Kancler dr. Wirth se je potem v brdkih besedah pritoževal proti krutim izgoni iz Aljancije Lotaringije in izjavil: Nemčija jadra z direktnim kurzum v avstrijske razmere. Znesek 10.000 mark v zlatu, izplačan pred kratkim, primanjkuje že danes za nakup deviz v svrhu oskrbe z živil. Nemčija mora vendar predvsem skrbeti, da prihodno zimo ne zmanjka žita. Prva in glavna skrb in dolžnost nemške države je, preskrbeti svojemu prebivalstvu vsakdanji kruh.

Ob zaključku vprašuje kancler: Kaj bo dosegla Francija s svojo politiko? Ko se bodo morala ustaviti plačila v gotovini, treba bo ustaviti tudi dajave v blagu. Kajti zrahljanemu gospodarstvu ni mogoče več odteigavati ravjažnejše potreščine kakor premoz in drva. To bo druga stopnja. O naslednji tretji stopnji pa je boljše — molčati. Naloga zgodovinarjev bo, opisovati dogodke, ki se utegnejo odigravati ob socialni revoluciji. Nemška politika mora — mora za prihodnje mesece zajamčiti red v notranjem državnem obratu. In to je naloga, ki zanima ves svet.

—g Povečanje lesne industrijske družbe »Drava«. Lesna industrijska družba »Drava« v Mariboru je povečala in z modernimi stroji preuredila svoj obrat v Melju. Izvršujejo se še nadaljne preobnove. »Drava« je v Mariboru prvo jugoslovensko podjetje, ki je za svoje delavce in uradništvo zgradilo lastno stanovanjsko poslopje, ki je po večini že dograjeno. Kar je »Drava« storila prostovoljno, bodo vsa industrijska podjetja, ki razpolagajo z več delavci, primorana storiti za svoje osebe, to je zgraditi lastne domove.

—g Cebelska razstava. Cebelarje in interese za med in vosek se enkrat opazujemo na jubilejno cebelsko razstavo v Ljubljani od 3. do 10. septembra t. l. Ob priliki, ko bodo posetili velesejem, naj ne zamude ogledati si tudi cebelsko razstavo v Mariboru. Posebno zanimivo bo se-

lem za med in vosek na Malega Šmarna dan (petek 8. septembra). Sejem se začne ob 9. dopoldne na razstavišču v Mariboru in bo trajal ves dan. Kupci za med in vosek bodo lahko sklepali kupčije neposredno s čebelarji, ki bodo imeli vzorce medu in voska na razstavi. Obiskovalci razstave in sejma lahko dobe izkaznice za polovično vožnjo po državi in južni železnici, ako se nemudoma zglase zanje pri Cebelarskem društvu za Slovenijo v Ljubljani.

— Velika tovarna za vagon v Mariboru. Iz Maribora nam poročajo: Tovarna »Tvorkola« na Tezni je prodala svoje podjetje neki češkoslovaški družbi, ki namerava tovarno preurediti v veliko podjetje za izdelovanje vagonov, pri čimer bo zaposlenih nad 1000 oseb, večinoma seveda češkoslovaške narodnosti. Gradbena akcija za mesto Maribor pozdravlja to novo industrijo, apelira pa v smislu že na prvi seji sprejetih nasvetov na vse poklicane oblasti, da se pri pogojih sprejema priselitve v Maribor stavi tudi izrecni pogoji, da si nova lastnica preje preskrbi stanovanja za svoje ljudi, ker točasna stanovanjska beda v Mariboru ne dopušča priselitve niti ene osebe. Da se take priselitve v večjem obsegu omogočijo, je Gradbena akcija pripravljena z domačimi delavci postaviti provizorična poslopja, primerena za nastanjenje delavstva in uradništva, dokler si nova podjetja sama ne zgrade stanovanja.

POKRAJINSKA OBRTNA RAZSTAVA V MARIBORU.

(Od 8. do 17. septembra.)

— Legitimacije za polovično vožnjo na vse proge v naši državi so dotiskane ter so se razposlale skupno z znaki na vse kraje. Cena legitimacije z znakom 5 Din. Dobe se v vseh večjih trgovinah, spedijskih, oglašnih zavodih itd. ter v pisarni razstavnega odbora na razstavnem prostoru. Cena legitimacije in znaka je tako nizka, da jedva krije nabavne stroške in zato pričakujemo, da bodo obiskovalci pridno posegali po njih.

— Razstavljeni katalog izide te dni ter bo vseboval razen točnega vodnika po razstavi tudi kratko zgodovino Maribora, opis okolice in vodnik po mestu. Po možnosti tudi seznam telefonskih naročnikov in voznih red, tako, da bo vsakomur dobro služil. Prodajal se bo po nabavni ceni.

— Reklama pri stojnicah je z odobrenjem odbora dovoljena, ne sme pa kvariti cele slike ali biti preveč kričeva. Priporočljivo so male tiskane reklame, razglednice ali dopisnice. Obrtnikom bi priporočali, da bi se v to svrhu posluževali razglednic razstavnega odbora (lepak v pomanjšani meri), na katere lahko natisnejo svoje pečate.

— Razglednice o razstavi bodo zelo okusno izdelane, se bodo prodajale na razstavnem prostoru in po trgovinah v korist Vajeniškemu domu, v čigar korist je namenjen tudi eventualni čist dobiček razstave. Zato priporočamo posetnikom, da se teh razglednic v čim izdatnejši meri poslužijo.

— Dela na razstavnem prostoru bodo te dni dokončana. Okusno in naravnost umetniško izdelani paviljoni dajejo že sedaj celoti krasno sliko. Na razstavnem prostoru bo nastanjena za ves čas razstave stražnica državne policije, ki bo skrbela za red, kakor tudi oddelke rešilne postaje za slučaj kakih nezgod, in javna telefonska govornica, tako, da bo v vsakem oziru preskrbljeno za udobnost posetnikov.

— Dodelitev prostorov bo v prihodnjih dneh končana, nakar se bo pričelo z razvrstitvijo razstavnih predmetov. Zato prosimo vse razstavljalce, naj ne odlagajo z dovolom predmetov do zadnjega trenutka, kar bi redni razvoj priprav zelo oviralo, temveč naj dogotovljene predmete čim prej dostavijo na razstavljeni prostor, tako da bo dovoz do (inkl.) 3. septembra dovršen in se bo razvrstitev in oprema prostorov lahko brezhibno in pravočasno izvršila.

Borzna poročila.

— Zagreb, 1. septembra. (Izv.) Zaključek Devize: Curih 17.48, 17.48, Pariz 7.—, 7.30, London 410.—, 414.—, Berlin 6.25, 6.75, Dunaj 0.13, 0.135, Praga 296.45, 3.30, Milan 398.50, 4.25, Newyork 91.90, 92.—, Budimpešta 4.25, 5.—, Valute: dolar 90.—, 90.—.

— Curih, 31. avgusta. (Preko Dunaja.) Zagreb 1.40, Dunaj 0.006, Budimpešta 0.29, Berlin 0.321, Praga 17.45, Milan 22.801, Pariz 44.16, London 23.45, Newyork 5.26.

— Milan, 31. avgusta. Zagreb 6.05, Berlin 1.55, Praga 76.50, Pariz 176.—, London 102.60, Newyork 22.80, Curih 437.—.

— Curih, 31. avgusta. (Direktno.) Zagreb 1.489, Berlin 0.319, Milan 22.849, Praga 17.39, London 23.459, Pariz 40.149, Newyork 5.261.

— Trst, 31. avgusta. Beograd 24.15, Berlin 1.5, Praga 76.50, London 102.70, Curih 438.50, Pariz 176.10, Newyork 22.80.

— Praga, 31. avgusta. Beograd 71.75, Berlin 2.075, Milan 133.—, London 136.—, Pariz 228.—, Newyork 31.75.

— Berlin, 31. avgusta. Beograd 1850.—, Milan 7450.—, Praga 5775.—, London 7870.—, Curih 32900.—, Pariz 13.200.—, Newyork 1725.—.

AMERIKA SE Približuje Rusiji.

— Washington, 31. avgusta. (Reuter) Amerikanska vlada je pri sovjetski vladi sondirala teren glede komisije, ki naj bi v Rusiji preiskala probleme tehničnega značaja. Na podlagi rezultatov komisije bi bila mogoča podpora Amerike za obnovo Rusije.

Boljško zavarovanje državnih uslužbencev.

Rodbina državnega uslužbenca, katero obišče bolezen, smrt ali kateri se narodi de, je pri današnjih življenjskih razmerah v materijelnem pogledu naravnost uničena, kajti prejemi, katere jim izplačuje država danes za njihovo službovanje, so tudi v višjih razredih tako pičlo odmerjeni, da krijejo jedva stroške za prehrano in za stanovanje.

Ker ni pričakovati, da bodo plače državnih uslužbencev dosegle v doglednem času kupno moč onih plač, ki so jih ti prejeli v predvojni dobi, in ker zdravniški honorarji in cene zdravil od dne do dne rastejo, bi bil torej skrajni čas, da se državi uslužbenci zganejo in zainteresirajo vse merodajne faktorje, da se podvzame čim prej vsi potrebni koraki in svrhu ustanovitve bolniške zavarovalnice za državne uslužbence in vpokojence vseh kategorij.

Bolniška zavarovalnica državnih nameščencev in vpokojencev bi prevzela z njem svoje ustanovitve v okviru posebnega tozadevnega zakona in pa v okviru svojih društvenih pravil vse stroške, ki narastejo zavarovanim državnim uslužbencem tedaj, ko obole sami ali kak član njihove rodbine in pa tedaj, ko se jim narodi ali pa umre kak rodbinski član.

Zavarovanje bi se naj raztezalo: 1.) na zdravniško pomoč inkusivno zobozdravniške pomoči in operacij, na porodne stroške, na stroške za zdravila, na stroške za razne druge zdravilne pripomočke, vstevši umetno zobovje, in pa na posmrtnino v onih slučajih, ko ne pristaja posmrtna četr (smrt žene ali otroka).

Zavarovalni stroški naj bi se krtili s prispevki zavarovancev in službovalca — države, in sicer naj bi plačevali obe prizadeti stranki enako visoke prispevke. — Zavarovanje naj bi bilo prisilno.

Tekom let, ko bi se zavarovalnica v materijelnem pogledu bolj razvila, raztegniti bi se dalo to zavarovanje tudi na zdravljenje v širšem pomenu besede, to je na bivanje v zdraviliščih in kopališčih in na domačo bolniško postrežbo.

Zavarovalnica državnih uslužbencev naj bi bil moderen zavod, ki naj bi se oskrboval brez vsakega birokratizma, uvažuje pred vsem najskrbneje vse potrebe in želje zavarovancev in njihovih družin, v okviru razpoložljivih sredstev.

Upravo te zavarovalnice bi moralo prevesti ministrstvo za socialno politiko ter imenovati za dobo do prvih volitev v to svrhu »Glavno načelstvo«, kolega sedež naj bi se nahajal v Beogradu. Razum tega bi bilo imenovati pri vseh »Pokrajinskih vladah« oziroma »Velikih županijah« Istotako le za dobo do prvih volitev »Pokrajinska načelništva«.

Tem pokrajinskim načelništvom bi se moral priznati kolikor mogoče samostojen delokrog in »Glavno načelništvo« v Beogradu naj bi bilo le nekaka prva instanca v spornih vprašanjih.

Naloga organizacij posamičnih skupin državnih uslužbencev pa bi bila sodelovati pri upravi tega zavarovalnega zavoda osebno v pogledu kontrole, ki bo igrala veliko vlogo, ter mu pomagati vsestransko k spopolnjevanju.

Pričetkom bi morali imeti zavarovanci pač nekoliko potrpljenja ter bi ne smeli zgubiti prezgodaj zaupanja v novo institucijo, kajti pričetno delovanje namišljenega zavoda bo gotovo pomanjkljivo.

Tekom let pa mora priti uspeh, ako bode vodstvo zavoda v kolikaj dobrih in vestnih rokah in zavod se bo lahko iz svoje lastne moči izpopolnjeval in si utrjeval svoj temelj.

Na plan torej vse organizacije državnih uslužbencev, na delo »Zveza nameščencev in vpokojencev za Slovenijo!« Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal!

M. P.

Solstvo.

— Na državni nižji realni gimnaziji v Kočevju se bo pričelo šolsko leto 1922/23 dne 14. septembra t. l. ob 8. z običajno skupno hožjo službo v mestni župni cerkvi. Dne 11. septembra od 8. naprej se bodo vršili sprejemni izpiti za II. do IV. razred, ponavljalnici in naknadni izpiti. 12. septembra od 8. naprej bodo sprejemni izpiti za prvi razred, od 10. do 11. sprejem novih učencev iz drugih razredov. Dne 13. septembra od 10. do 11. sprejem starih učencev. Nove učence za prvi razred se je jenskem roku ne bodo sprejemale, ker je postavno določeno število že doseženo. V razred se bo otvoril še le v prihodnjem šolskem letu. — Ravnateljstvo.

Turistika in šport.

— Ilirja: Gersthofer Sportvereinigung 2. in 3. t. m. Ilirija je pridobila za svoje otvoritvene tekme jesenske nogometne sezone Gersthofer SV. z Dunaja. Nastopila bo proti Gersthoferu z večjimi ojačenji, tako da je smatrati šele sobotno in nedeljsko tekmo za pravo preizkušnjo za reprezentančno tekmo Zagreb — Ljubljana. Nadejati se je, da bo Ilirija izvrstnemu dunajskemu moštvu enakovredno protivnik in da bodo nudile tekme končno zopet enkrat dober in zanimiv nogomet. Za kvaliteto Gersthofer govori med drugim rezultati dvakratna zmaga nad Slovanom v pretečni prvi sezoni, kar navajamo, ker je gostoval dunajski Slovan 19. in 20. t. m. z uspehom v Zagrebu, kjer je dosegel proti Gradjanskemu rezultate 4:5 in 3:4. Tekmi se pričeta oba dni ob 17. uri.

OBIŠČITE

II. LJUBLJANSKI VELESEJEM!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1922.

— **Príhod ministra trgovine v Ljubljano.** Danes z beogradskim brzovlakom ob 14.30 je prispel v Ljubljano minister trgovine in industrije Osman Vilović, ki jutri ob 10. dopoldne na slovesen način otvori drugi ljubljanski velesej. Na glavnem kolodvoru so bili pri oficijelnem sprejemu navzoči pokrajinski namestnik Ivan Hribar, načelnik kabineta ministrstva trgovine in industrije dr. Lazarevič, predsedstvo Ljubljanskega veleseja: predsednik Fran Bonač, vlad. svet. dr. Marn, dr. Böhm, ravnatelj Trgovske akademije in drugi funkcionarji odbora, kakor tudi številni zastopniki trgovine, industrije in obrti. Z njim sta prispela dalje dr. Bojič, sekcijski načelnik ter šef oddelka za tujski promet pri ministrstvu za trgovino in industrijo dr. C. Žižek.

— **Visoki gostje v Ljubljani.** Z današnjim beogradskim brzovlakom so prispeli v Ljubljano dalje francoski konzul v Zagrebu Berne la Garde, delegat belgijskega poslanstva v Beogradu, trgovinski ataše ameriškega poslanstva v Beogradu in drugi zastopniki tujih držav.

— **Nemško-madžarske fantazije.** Nemško, zlasti pa madžarsko časopisje se še vedno intenzivno bavi z baje nameravanimi češkoslovaškimi in jugoslovanskimi vojnimi operacijami proti Avstriji in Madžarski. Ti listi so seveda prav natančno poneli celo o operacijskem načrtu jugoslovenske in češkoslovaške armade. Ta načrt sta baje v skupni seji izdelala oba generalna štaba. Češkoslovaška armada bi po tem načrtu zasedla zapadno Madžarsko. Na čelu češkoslovaške armade bi bil kot vrhovni poveljnik general Podhaisky, kateremu bi stal ob strani kot šef generalnega štaba polkovnik Šipek. Šesti in deveti diviziji te armade naj bi poveljevala generala Krejči in Šnejderek. Vrhovni poveljnik jugoslovenske vojske bi naj bil general Štefko, načelnik generalnega štaba pa »polkovnik« Dokič. Češke čete bi prodirale iz Bratislave proti jugu, jugoslovenska vojska pa z Zidanega mosta v smeri proti Prekmurju. Obe armadi bi se na to združile severno od Monoštra ter bi potem z združenimi silami udarile na Avstrijo. — Živimo v dobi kislih kumar, zato se ni čuditi, da krmi nemško in madžarsko časopisje svoje pohlevne čitatelje s takimi izmišljotinami, ki se jim že na prvi pogled vidi, da so zlagane. Ako bi naša armada imela namen, kakor se il podtika, da zasede Koroško in Štajersko do Semeringa, bi svojih operacij pač ne pričela pri Monoštru.

— **V Ljubljani se mudi g. dr. Boža Markovič,** vseučiliški profesor v Beogradu, ki stoji na čelu skupine politikov, zbirajočih se okrog »Nedeljnega Glasnika«. Včeraj je posetil našega urednika, da se informira o razmerah v Sloveniji. Dr. Marković je star naš prijatelj, ki se živo zanima za razvoj političnih dogodkov na Slovenskem.

— **Herman Wendel na študijskem potovanju po Sloveniji.** Znani naš nemški prijatelj publicist Herman Wendel biva že del časa v Ljubljani in ima namen v študijske svrhe prepotovati vse naše kraje. Zveza industrije mu je dala na razpolago avtomobil, s katerim bo prepotoval vso Slovenijo. Prosimo naše somišljenike, naj ga povsodi kamor pride gostoljubno sprejmejo in pozdravijo kot iskrenega in zaslužnega prijatelja našega naroda.

— **Na čast ministru Viloviću,** ki prispe danes v Ljubljano, da otvori jutri II. ljubljanski velesej, se vrši danes zvečer ob 20. pri g. pokrajinskemu namestniku Ivanu Hribarju večerja, na katero so povabljeni vsi činitelji, ki so v zvezi s prireditvijo veleseja.

— **Prestop v klerikalno stranko?** »Kmetijski list« poroča, da sta se klerikalne prireditve v Selcih udeležila tudi izdajatelj »Avtonomista« Albin Prepeluh in ravnatelj Ukrajne bolnišnice blagajne v Ljubljani Ivan Kocmur. List sklepa iz tega, da nameravata imenovana gospoda vstopiti v klerikalno stranko, kjer je baje Prepeluh že zagotovljen poslanski mandat. Ta vest se nam ne zdi verjetna, dasi ni izključena, zlasti ako uvažujemo, da je od somišljenikov »Avtonomista« do klerikalne stranke samo še en korak.

— **Živahno zanimanje za volilne imenike.** Letos vlada v Ljubljani ne navadno živahno zanimanje za pravkar razglašene, od deželne sodišča potrjene volilne imenike. Iz dosedanjega mrtvila so se zbudili in prihajajo gledat, če so vpisani, celo takozvani višji krogi inteligence, kar je gotovo le pozdravljati. Tudi mladina,

zlasti akademska, se živo zanima za svoje državljanske pravice. Svojih pravic se posebno zavedajo javni nametščenci in železničarji, ki prihajajo v velikem številu pregledovat imenike, dočim obrtnišvo doslej še ni pokazalo svojega zanimanja. Politične stranke so tudi že pričele s pregledovanjem imenikov, a reklamacij niso vložile doslej še nobenih. V splošnem so imeniki točni.

— **Za Aškerčev spomenik** je poslal našemu uredništvu g. dr. Gojmir Krek, rektor ljubljanskega vseučilišča, prispevek v znesku 200 dinarjev.

— **Smrtna kosa.** V Trzinu na Gorenjskem je umrla veleindustrijačeva soproga ga. Shirley A. W. Gassner roj. Power, stara 35 let. — V Ljubljani je umrl g. Hinko Strauss, sodni uradnik v pokojni, star 82 let. Blag jima spomin!

— **Smrtna kosa.** Dne 25. avgusta letos je v Švicah (Lucernu) po dolgi mučni bolezni umrl inženjer Robert Winkler, ki je svojčas vodil nekaj mesecev začetna dela za ljubljanski vodovod in Klehah. Bil je blag človek in v tukajšnjih krogih povsodi priljubljen zaradi svoje skromnosti in koncilijantnosti. Večina njegovih ožjih ljubljanskih znancev je že pred njim legla v grob, še živeči se ga bodo gotovo prijazno spominjali. V svoji stroki je bil ravnatelj odličnih veščak; radi tega so ga njegovi rojaki pozvali iz Ljubljane, ki mu je jako prijala, v domovino in mu poverili gradbeno in obratno ravnateljstvo znane švicarske železnice na goro Pilatus. Pred kakimi 20 leti ga je imenovala švicarska zvezna vlada v Bernu za direktorja tehničnega oddelka zveznega železniškega departementa; to odlično mesto je zavzel od letošnje pomladi, ko ga je njegovo zdravstveno stanje prisililo, da se je odpovedal službi. Bil je še le 61 let star. R. I. p!

— **Udeležnikom glavne skupščine »Družbe sv. Cirila in Metoda«** sporočamo, da je Južna železnica dovolila polovično vožnjo v Ljubljano in nazaj za dan 9. in 10. septembra. Podružnice naj dopošljejo takoj prijavo na vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda, koliko članov in delegatov se udeležijo glavne skupščine, da se lahko vsaki podružnici pravočasno dopošlje potrebno število izkaznic. Ravnotako je vložena prošnja na ministrstvo zaobračaja glede popusta na proghi državne železnice.

— **Mariborska »Straža«** konfiscirana. Zadnja izdaja mariborske »Straže« je bila od državnega pravdnika konfiscirana.

— **Shod trgovskih nastaviteljev.** Včeraj ob 20. se je vršil v Mestnem domu ob precejšnjem številu udeležencev protestni shod trgovskih nastaviteljev. Načelnik pomočniškega zbora Tora je pozdravil navzoče zborovalce in dal besedo glavnemu tajniku Urbančiču. Tajnik Urbančič je v kratkem temperamentnem govoru ožigal postopanje nekaterih gg. šefov, ki je naravnost škandalozno, ter je poročal o pogajanjih z gremilom. Kot znano, so bile avgusta na prvem shodu trg. nastaviteljev sprejete te-le resolucije: 1.) glede šurnega delovanja, da ostane neizpremenjen; 2.) glede preskrbe za starost, odnosno glede pokojnin in 3.) glede določitve mezd. Gremij trgovcev je prvi dve vprašanji povoljno rešil, glede določitve mezd pa je kategorično odklonil vsako pogajanje s pomočniškim zborom, ker slednji ni zakonita organizacija. Z ozirom na to se je sklenilo, da se gremiju stavi do 6. t. m. ultimatum, v katerem se zahteva od slednjega, da se pogajala s pomočniškim zborom, ki je zakonita institucija. Ako bi zavzel gremij odklonilo stališče, se bo pom. zbor obrnil na pokrajinsko upravo, odnosno na oddelek za soc. skrbstvo, da intervenira v prilog nastaviteljev. Urbančič je nadalje izjavil: Priznajamo, da se naše vprašanje ne da urediti enako uradniškemu, zahtevamo pa za pošteno delo pošteno plačilo! (Odobravajoče). Trgovski nastavitelji tudi ne vstopimo v stavko, če nam gremij naše zahteve odkloni, ker ne razpolagamo z organizacijskimi fondy, vendar bomo posegli po skrajnih sredstvih v svrhu doseženja naših uradniških zahtev. Končno je bila pomočniškemu odboru, sestavljenemu iz gg. Torkija, Urbančiča in Raska, izrečena soglasna zapuška. Končno je bil sprejet tudi dodatni predlog glede premikajočih se dražinskih doklad, ki naj se paralelno z dražinsko vred zvišujejo. Shod se je nato mirno končal.

— **Hujskanje na prižnice.** Pišejo nam: Na kmetih ne slišiš sedaj ob nedeljah skoraj drugega s prižnice, kot napade na vlado v Beogradu in hujskanje zoper »Sokola«. To delajo po večini duševno omejeni fanatiki, ki delajo med ljudmi zdražbo kamor pridejo. Za ova-duha in ogleduha pa imajo dresirane »Marijine device«, ki prenašajo v žup-nišča »pošte«. Toda zdražbarskih duhov-nikov in potuhnenih devic so ljudje na kmetih že do grla siti, zato med pridigo v trumah zapuščajajo cerkev.

— **Svarilo! Pišejo nam:** Visok, še mlad vpokojenec, silno zanimanje vnanosti, obiskuje po Ljubljani imovitosti sloje ter prosti navadno za posojilo 400 K, včasih pa tudi več. Svoje žrtve izbira najrajši med trgovskimi in obrtniškimi krogi, ne zameče pa niti nižjih slojev, zlasti neprevidezni natakarici. Včasih nastopa tako samozvestno in oblastno, da si stranka še v čast šteje, če sme kaj posoditi uslužbencu tega in tega urada (kjer pa je bil ravno zaradi takih dolgov vpokojen mesto spoden!). Drugi

pripoveduje ves v solzah, da ima bolno ženo in da je tudi sam bolan. Toda laž je eno kakor drugo, zakaj oženjen ni bil nikdar in bolan bi tudi ne bil, ako bi se zdržal svojega demona — alkohola. V svoji skrajni lahkomišelnosti je napravil že blizu stotisto kron dolga, ki ga ne misli in ga tudi ne more plačati nikdar. Dasi so še vedno ljudje, ki mu nasedajo, je pričel svoje »delovanje« raztezati tudi že na bližnjo ljubljansko okolico. Te vrstice sem moral zapisati v svarilo morebitnim nadaljnjim žrtvam. — Eden za več prizadetih.

— **Vir dohodkov za neimovite sloje** je nabiranje ježic, katere strojarji radi kupujejo in razmeroma dobro plačujejo. V prostoru Krakovskem gozdu na Dolenskem imajo nekatere ženske in otroci že velike množine ježic nabranih, kar jim bo prineslo lepe vsote. Tudi drugod se ljudstvo peča s pobiranjem ježic z velikim uspehom. Samo okrog Ljubljane ni tega razumevanja. Kamor greš in koder hodiš mimo hrastov, stopaš po lepo zrelih, mastnih ježicah. In vendar je posebno tu mnogo revščine in mnogo ljudi, zlasti otrok zdaj ob počitnicah, ki bi si lahko kaj prislužili, samo malo dobre volje je treba.

— **K vprašanju delavskih mezd.** Prejeli smo nastopni dopis, ki ga priobčujemo, prepuščajoč odgovornost zanj piscu samemu: Čisto pravilno je z ozirom na rastjočo dražinsko vedno pogajanje delavstva za večje plače. Krivično pa je, da se naše delavstvo, ki je bilo pred vojno jako pridno, ne zaveda svoje dolžnosti, če zahteva plače, ki jih ne zasluži. Človek se mora zgrajati pri opazovanju, kako brezvestno mestoma postaja naše delavstvo, med katerim je le malo izjem. V tem oziru se najbolj odlikuje delavstvo pri reguliranju Ljubljane. Ni čudno, če to delo, ki traja že nad deset let, nikakor ne napreduje. Pogledati je treba le, kako se tam dela! Po več delavcev dela na Dvorskem nasipu brez vsakega nadzorstva ali pa se vsaj tako zdi, ker to, kar bi lahko en priden delavec napravil v štirih urah, ne napravijo štirje delavci v enem dnevu. Po trikrat in večkrat se premetava in pripeljava za nasutje navožen gramoz iz enega na drugo mesto in nazadnje pride nekdo z vozom, pa ga odpelje proč, mesto da bi se izložil na mestu, kamor je namenjen. Vse to delo bi se zdelo pametnemu človeku smešno, če bi se ne zavedal, da se po nepotrebnem izdajajo tisočaki, ki se iztekajo iz žepov davkoplačevalcev. Čudno se zdi vsakemu, da ni videti nikogar, ki bi se kaj zanimal za to delo in njegovo zamenjavanje. Ako res ni sredstev, da bi se moglo vršiti delo tako, kakor bi se moralo vršiti, potem je boljše, da se popolnoma ustavi, ali pa, če se že dela, naj se dela pravilno in pod pravilnim nadzorstvom!

— **Kit siromašnih pogorelcov po pomoči.** Prejeli smo nastopni dopis iz Bohinjske Bistrice: Kakor znano, je 28. poselnikoma na Bohinjski Bistrici dne 15. julija t. l. požar popolnoma uničil vse premoženje tako, da niti eden nima obleke, še manj pa, da bi mogel prebiti pod svojo streho z družino in s svojo živino. Pomočnemu odboru načeljuje g. župan Maverič, ki je sicer dober in previden mož, kakor tudi drugi moške poleg njega, ki pa imajo hvala bogu vsi svoje dobre strehe in za to menda ne čutijo potrebe ter se ne strašijo bližajoče se zime, a nas uboge pogorcele že zdaj trese mraz! Po požaru so bili tu razni gospode, ki so nas tolažili z vsemi mogočimi obljubami. Mi reveži, zapuščeni v pomoč, kakamo dozorite naše repe, ki je pa ne bomo imeli kam spraviti in bo zmrazil na njih, mi pa pri podrtih razvalinah, poleg porušene pečl. Komisije nobene, pomoči nobene, les nam bo dala baje šumska uprava drugo leto, in kakor pravijo, celih 1000 m³, kar niti za tri pogorcele ne bo zadostil. Sila je velika, zato prosimo za hitro pomoč.

— **Požar.** V sredo 30. t. m. ob pol 2. zjutraj je začelo goreti na podu posestnika J. Kalana, po domače pri Juščevih, v Mavčah pri Kranju. V teku pol ure je bil ves pod v ognju, zaledeno pa se je tudi vnela na pod zidana shramba istega posestnika. Zgorelo je na podu ometo proso, nekaj krme in par poljedelskih strojev. Zavarovan je bil imenovani posestnik za 60.000 K, škoda je pa seveda znatno večja. Zažgal je, kakor sumijo, neki berač. Očitno sta prišli takoj domača in požarna bramba iz Pirniča, ki sta ožen lokalizirali, odnosno udušili.

— **Požar v Poreznu.** Pri posestniku Obidu na Poreznu pri Celju je izbruhnil pretekli teden požar, ki je uničil gospodarsko poslopje z vsemi stroji in prideli vred. Rešila se je samo živina in znaša škoda več 100.000 K. Ogenj so zanetli neprevidezni tihotapci.

— **Grozna smrt.** Štiriletni sinček posestnika Breznika na Ploščerščici pri Sv. Jakobu v Slov. gorah se je igral z vžigalicami in zažgal mlatinico. Ko so ogenj pogasili, so našli pod mlatinico samo še okostje nesrečnega otroka.

— **Smrtna nesreča.** Na Verdu se je smrtonosno ponesrečila pri padcu posestnikova hčerka Ivana Razdor. V sled zadobljenih poškodb je umrla.

— **Prijeta uzmoviča.** Na Jesenicah sta bila aretirana brezposelni delavci Alojzi Tišar in Adam Struger. Oba sta odpeljala vlač iz Vojske, vrednega 16.000 K.

— **Drzno nasilstvo.** Ko je šla neka gospodična v spremstvu svojega brata zvečer iz Vodmata mimo zasilne bolnišnice v Šiško, sta nenadoma skočila proti njima in kričala »Z nožem ga dal, krompirjevega tatu«, dva zlikovca. Med tem, ko je brat utekel, sta za pohotneža dohitela sestro in jo onečastila. Policija jih zasleduje.

Pozorabha.

— **Kanarček je ušel.** Ima temno progno na glavi, na vratu in na perutnicah. Dotičnika, ki bi ga našel, prosimo, da ga prinese proti dobri nagradi v prvo nadstropje nad Narodno kavarano (Krapež).

Najnovejša poročila. Moratorij Nemčiji ni dovoljen.

— **Pariz, 31. avgusta. (Havas.)** Reparacijska komisija je danes dopoldne imela sejo. Ob pol 16. se se-stane oficijozno in ob 16. pade v oficijelni seji odločitev.

— **Pariz, 31. avgusta. (Izv.)** Popoldanska seja reparacijske komisije se je pričela ob 17.30 in končala ob 19.30. Predlog angleškega člana komisije sira Bradburyja, da se dovoli Nemčiji brezpogojno moratorij do konca tega leta, je bil odklonjen s tremi proti enemu glasom. Nato je bil sprejet posredovalni predlog Belgije, da se dovoli Nemčiji plačilo reparacij, če ne more do konca tega leta jih izplačati v gotovem zlatu, v šestmesečnih zakladnih obveznicah. Predlog je bil soglasno sprejet. O tem sklepu reparacijske komisije je bila takoj obveščena nemška delegacija.

Neresnične vesti o discipliniranju kraljeviča Djorgja.

— **Beograd, 1. septembra. (Izv.)** Včerajšnja »Politika« je opoldne razširila vest, da je bil discipliniran kraljevič Djorgje in da je bil konfiniran. Kot mesto konfinacije je bilo baje določeno mesto Niš. Namestnik ministrskega predsednika notranji minister Kosta Timotijević, ki vodi v Paščevem imenu vsa pogajanja s kraljevičem Djorgjem, je podal nekemu novinarju točna pojasnila o tej vesti. Včeraj je imel minister Timotijević dva sestanka s kraljevičem. Čeprav je bil doli minister v tem delikatnem vprašanju zelo rezerviran, je včeraj novinarju pojasnil vso stvar. Po ministrov izjavi je kraljevič pripravljen sprejeti vsako kraljevo odredbo, ker se dobro zaveda

in ker priznava, da ima kralj kot hišni glavar po dvorskem statutu do tega pravico. Kraljevič tudi dobro ve, da na ta način pride do svojih pravic in doseže uspehe. Minister Timotijević je dalje izjavil, da je kraljevič Djorgje zaprosil za kako večjo ekono-mijo, kjer bi se posvetil poljedelstvu. Minister je dalje odločno demantiral vest »Politike« in obžaloval, da vodilni beogradski listi tako brez kritike priobčujejo vsako vest. Vlada sama za sedaj ni izročila kraljeviču nobenega sličnega sklepa. To je izključna hišna pravica kraljeva. Vlada je pozvana na intervencijo le v slučaju, če to kralj želi in zahteva. Do danes pa do tega še ni prišlo.

OBISK JUGOSLOVENSKIH NOVINARJEV POLJSKEGA VELESEJA V VARŠAVI.

— **Beograd, 1. septembra. (Izv.)** Kakor znano, je poljska vlada našemu zunanjemu ministrstvu izrazila željo, da bi določeno število jugoslovenskih novinarjev na stroške poljske vlade obiskalo Varšavo in sedaj prihajajoče dni otvorjeni varšavski velesejem. Naši novinarji odpotujejo danes ali jutri v Varšavo. V delegaciji novinarjev se nahajajo: 1.) šef Pressbiroja dr. Miloš Ivković, 2.) Stanislav Krakov, urednik beogradskega »Vremena«, 3.) M. Milčević, urednik »Politike«, 4.) Dušan Popović, urednik »Trgovskega Glasnika«, 5.) Armin Parmaczevič, urednik »Riječ«, 6.) Moskovski, urednik zagrebških »Novosti« in 7.) Anton Zobeč, urednik Tiskovnega oddelka pri pokrajinski upravi za Slovenijo.

MADŽARSKO - AVSTRIJSKO - ITALIJANSKA ZVEZA?

— **Dunaj, 31. avgusta. (Izv.)** V političnih krogih zatrjujejo, da se v kratkem sklene alijansa med Madžarsko in Avstrijo, h kateri bo pristopila tudi Italija. Madžarski minister zunanjih del grof Banffy je o tem vprašanju baje že obširno razpravljal z avstrijskim kancelarjem dr. Seiplom. Na seji Zveze narodov v Ženevi, kjer zastopa Madžarsko grof Banffy, bodo madžarski diplomati vstopili v stik z Italijani ter jih sklaščili pridobiti, da pristopi tudi Italija k nameravani madžarsko - avstrijski zvezi. Madžari imajo baje že zagotovilo, da se Italija pridruži temu načrtu.

— **Za Materinski in diči dom kraljice Marije** so nadalje darovale sledeče tverde in gg.: Niklsbacher in Smerkolj 1000 Din., Grom, carinsko posredništvo in špedicijsko podjetje »Balkan« po 500 D.; J. Medved in Josip Knapotič v imenu družine po 250 D.; Depaulis, dr. Janko Kaučnik, Bogataj, Rus, Stebi in Tuleč, Fran Babič po 200 D.; Reicher in Turk, Jakob Jesih in dr. Oblak po 100 D. — Presrečna in lepa hvala vsem! Priporočamo v nadaljino podporo to plemenito akcijo naših žen vsem človekljubnim!

— **Historična razstava slovenskega slikarstva** se odpravi v nedeljo 3. septembra ob 11. v Srednji tehnični šoli (obrti šoli).

Za obisk velja vsaka vstopnica II. ljubljanskega veleseja.

— **V »Učiteljskem Tovaršju«** z dne 17. t. m. je pričel g. Viljem Rohman z zelo zanimivo razpravo o »Trgovsko - obrtnem in kmetijskem šolstvu. Naša ljudska šola ne zadostuje potrebam kmetijsko - ljudske vzgoje po deželi. Naši kmetijski mladini je treba na vsak način več stanovske vzgoje. Opozorjamo danes na te važne resnice in se ob priliki še povrnemo na ta važna razmotrivanja.

— **Dobroznami gospod Avgušta Zajec,** t. š. restavratore hotela »Stole« na Blejski Dobravi, pošta Jesenice, je bil vsled vojne kruto prizadet, ko je bil primoran svojo mnogoletno, v Ljubljani obče priljubljeno gostilno opustiti. Že od preobrata sem se trudi dobiti v Ljubljani gostilniški lokal, da se med svojimi tovariši, naklonjenimi gosti in prijatelji restavira, toda do sedaj mu ni bila sreča mila, kajti med vojno nastali in pozneje priseljeni veržniki in različni spekulant so vse take prostore okupirali. Da se ljubljanskemu občanu g. Zajcu omogoči povratek, se naprošajo gg. hišni posestniki in oni, ki imajo za gostilniško obrt prikladne podzemne ali ulične prostore s skromnim stanovanjem ali že vpeljano gostilno na frekventnem kraju na razpolago, da mu vpošljejo na zgorajšnji naslov tozadevne poudbe. Koncesijo ima svojo. — Za slučaj,

Značilna slika o avstrijskih financah

— **Dunaj, 1. septembra. (Izv.)** Danes nam nudi Dunaj markantno in drastično sliko, ki je zelo poučna za presojo avstrijskih financ. Mestna dunajska občina je izplačala uradnikom in nastavljenecem le štiri petine mesečne plače. Za ostalo petino nima kritja. Splošno vlada kljub velikanski inflaciji bankovcev na Dunaju veliko pomanjkanje denarja. Tvrde, podjetja, banke in drugi ne morejo popolnoma izplačati svojih uslužbencev in nastavljenecv. Bankovcev več ne štejejo, marveč samo še tehtajo. Tako prakticira tudi sedaj Avstro-ogrsko banka, ki noč in dan tiska nove bankovce, a ne more zadostiti potrebam prebivalstva. Danes zjutraj se je tudi zgodilo, da je morala neka banka odpeljati 280 milijonov iz Avstro-ogrsko banke v dveh tovornih avtomobilih. Sploh je danes na Dunaju jako čudna slika. Izvoščiki, avtomobili, tovorni vozovi in postreščiki s samokolnicami, vse to danes prevažajo samo bankovce. Nekateri banke so izplačale svoje uslužbenice in uradnike s paketi, ki so tehtali od 1—2 kg. Nimajo časa, da bi prešteli te velikanske množice bankovcev.

da ne najde lokal za gostilnico, kavarnico, zajtrkovalnico ali vinotoč, potrebuje zračno skladišče za shrambo od treh vagonov po-hitišna, na kar sprejme (najrajši izven Ljubljane) vodstveno mesto kake večje restavracije, kavarne ali hotelskega podjetja, v vseh teh strokah je popolnoma verziran, enako v vinski trgovini.

Društvene vesti.

— **Člani društva državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo,** bivočji v Ljubljani, se opozarjajo na družabni večer, ki se vrši dne 2. septembra t. l. ob 20. uri v gostilni pri Mraku na Rimski cesti.

— **Društvo delovodij in industrijskih uradnikov** ima v soboto 2. septembra ob 19. zvečer zborovanje v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Vsi člani so vabljeni, da se tega zborovanja gotovo udeleže. Sprejemajo se tudi novi člani ter naj vsak zavezanec delovodja pristopi k naši organizaciji.

Darila.

Na upravo našega lista je poslal: Za Aškerčev spomenik: dr. Rybač 25 D. Srčna hvala!

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Kdo potrebuje delavce?

Ljubljanski odsek drž. kom. za delo ru-skih beguncev naznanja cenj. delodajal-cem, da ima na razpolago navadne de-lavce, kvalificirane delavce in specialiste raznih strok. Obratiti se je na naslov: Hotel »Sota«, soba 14. — Šef oddelka: E. Borisov-Morozov. 6878

Nova postelja
iz medenine (Messingbet) se ceno
poda pri F. SAJOVIC, Poljanska cesta
št. 19. 7008

Prodajam perilo
novo in rabljeno, čevlje, violino in druge
stvari. Naslov pove uprava Slovenskega
Naroda. 7055

**Iščem pridno in pošteno
deklo**
ki bi mi bila v pomoč v trgovini in pri
hišnih opravkih. Stanovanje in hrana v
hiši. Naslov pove uprava Slovenskega
Naroda. 7044

Stanovanje
obstoječe in 2 sob, kabineta, kopalnice
in prihišnin, v I. nadstropju v sredini
mesta se zaračuna z večjim (3-4 sobe),
tudi na parterju v bližini glavnega ko-
lošvora ali deželne bolnice. Pismene
ponudbe do 5. septembra pod »Solčno
stanovanje 7017« na upravo Slov. Na-
roda. 7017

Veliko slamoreznico
dvovprežno diro na peresih, lepe sa-
ni, stroj za zamaševanje steklenic in
veliko pisalno mazo proda razpošiljalna
Konkurencija, Ljubljana, Zgornja
Savica. 7039

Staro lito železo v vseh množinah
kupujejo
Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 6275

Potrti sporočamo vsem znancem, da je naš ljubi
oče, stari oče in tast, svak in stric, gospod

Hinko Strauss

sedni uradnik v pek.

dne 31. avgusta t. l. v 82. letu starosti mirno priminul.
Pogreb bo v soboto, 2. septembra ob 4. uri po-
polodne iz hiše žalosti, Rimska cesta št. 9, na pokopa-
lišče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 31. avgusta 1922.

Žalujejoči ostali.

Praktikant

ki bo zaposlen pri knjigovodstvu, se
sprejme. Ponudbe pod »Marijiv 7019«
na upr. Sl. Naroda. 7019

**Iščem za tretjeotca
stanovanje**
z oskrbo pri slovenski družini, zahtevam
strogo nadzorstvo. Ponudbe z označbo
plačila pod »P. P. 145-7053« na upr.
Slov. Naroda. 7063

Odda se soba
za 2 gospoda. Električna luč. Naslov
pove upr. Sl. Naroda. 7015

Zračna prazna soba
z električno razsvetljavo, prostim vho-
dom v sredini mesta se odda boljšemu
gospodu. Ponudbe pod »Gospod štev.
32-7018« na upr. Slov. Naroda. 7018

Dr. Bogdan Novak
zdravnik - bakteriolog in specialist za
infekcijske bolezni ord. od 11. do 12.
dopolodne in od 1. do 4. popoldne. —
Keraničkova (Nova) ulica 5, I. 7048

Spreten kalkulant

Zeli privatnega dela. — Ponudbe pod
»Spreten 7054« na upravo Sl. Nar. 7054

Pianino
dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe pod
»Grim, Gospodstva c. 12-1. 6989

**Izurjena
stenografinja**
in strojevska išče službe. Ponudbe pod
»Takoj 7020« na upr. Sl. Nar. 7020

družabniku
Pri dobro uvedenem podjetju se nudi
za takoj resnemu
prilika, naložiti plodnosno večji kapl-
tal. Ponudbe pod »A 700-7009« na
upravo Slov. Naroda. 7009

Sedmošolec realec
išče stanovanje s hrano ali brez nje.
Gre tudi kot sostanovalec. Pripravljen
je za delno odplačilo instruirati. Po-
nudbe z navedbo plačila pod »Odličnjak
7041« na upr. Sl. Naroda. 7041

MINIMAX
ročni gasilni aparat.
Generalno zastopstvo za Slovenijo:
Belužič, Ljubljana, Resljara
cesta 2. 7043

Blagajničarka
s primerno naobrazbo in daljšo prakso
se sprejme. Hrana, stanovanje v hiši.
Ponudbe pod »Primerna naobrazba
7028« na upr. Sl. Naroda. 7028

Pisarniški uradnik
popolnoma vešč slovensčine in nem-
ščine v govoru in pisavi, samostojen
korespondent, dober strojepec in ra-
čunar, samski, se sprejme s 1. okto-
brom pri grajskem oskrbništvu na de-
želi. Lastnoročno pisane ponudbe pro-
silec, ki odgovarja resno vsem za-
htevam, naj se pošljejo s prepisi pri-
čeval, življenjepisom, navedbo referenc
in zahtevno plače ob prostem stanova-
nju brez vsakega perila, prosto raz-
svetljavo in kurjavo pod šifro »Oskrbi-
ništvo 6945« na upravnishvo Slove-
nskega Naroda. 6945

Spalni divan

s predalom se proda. Naslov pove upr.
Sl. Naroda. 7040

Naprodaj hotel
v letoviškem kraju na Dolenjskem ob
glavni cesti, 1 km oddaljen od mesta.
Naslov pove uprava Slov. Nar. 7050

Dijakinja
se sprejme pri boljši rodbini v obližju
liceja v popolno oskrbo. Klavir na raz-
polago. Plača po dogovoru. Naslov po-
ve uprava Slov. Naroda. 6680

Kavarna „Zvezda“
v Ljubljani
sprejme takoj izurjeno kavarniško bla-
gajničarko. — Naslov pove uprava
Slov. Naroda. 7056

Uradnik
Čeh, zmožen tudi slov. jezika, z več-
letno prakso, z znanjem vseh pisarniških
del, išče takoj mesta v pisarni ali tudi
kot skladiščnik. — Ponudbe pod »Čeh
7049« na upravo Slov. Naroda. 7049

Veliko zrcalo
(gardinjera),
podstavek s tremi vrati, staklo 80x18 ra-
di pomanjkanja prostora na prodaj. Na-
slov pove upr. Sl. Naroda. 7045

125.000 D posojila
išče večje dobrotode podjetje proti
dobrim obrestim in proti sigurnosti. Po-
nudbe pod »Sigurnost 7005« na upravo
Slov. Naroda. 7005

Korespondent (kn)
prvovrstna moč, se sprejme takoj.
Zahteva se nemščina, slovensčina, stro-
jepe, stenografija. Ponudbe pod »Samo-
stojnost 6880« na upravo Slovenskega
Naroda. 6880

Oset Andrej
Maribor
Aleksandrova cesta 57, telefon 88. Ve-
letrgovina sena, slame, drv,
koruze, ovs, sadja itd. Brzojavi
OSET ANDREJ, Maribor. 6632

**Trgovski
pomočnik**
železninar in vajenec se takoj
sprejmeta pri Erjavcu & Turk,
Ljubljana. 6796

Hišo
pripravno za trgovino ali muin in žago
ali pa tudi posestvo bi kupil mladenič
trgovca. Event. bi se tudi priženil. Po-
nudbe pod »Podjetnost 6911« na upravo
Slov. Naroda. 6911

**Skoraj popolno nov
pisalni stroj**
„Adler“, model št. 7, na prodaj. —
Naslov pove upr. a Slov. Naroda. 7051

Sprejme se KONTORISTINJA

zmožna popolnoma samostojnega knji-
govodstva ter slov. in nemške kores-
pondence. Ozira se samo na prvovrstno
moč. Oterte pod »Samostojno knji-
govodstvo 6556« na upr. Sl. Nar. 6556

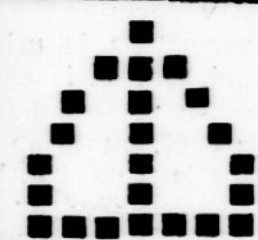
Na paviljon F, št. 152
se opozarja slavno občinstvo. Razstav-
ljeni so razni novi modeli, otroški vo-
zički, dvokolesa, motorji, šivalni stroji,
vsakovrstni deli in pneumatika. (Cene
nizke. Ceniki franco. „Tribuna“, to-
varna dvokoles in otroških vozičkov,
Ljubljana, Kaslovaška cesta 4, Zvonar-
ska ulica 1. 6959

Kupujem
trdi in mehki rezani in tesani les.
Pismene ponudbe z navedbo dimenzij,
količine in cene, oddajna postaja, na
firmo **Franjo Vehovar**, tovarna po-
hišstva in lesna trgovina, Celje. 6746

Zletne razglednice
I. Jug. Sokolskega zleta v Ljub-
ljani se dobe v celih serijah (serija 80
kom.) in tudi posamezne pri fotografu
HUGON HIESER, Ljubljana, Valvazor-
jev trg 7. Cena za komad 2 Dinara.
Trgovci popust. 6976

**Več spretnih
monterjev**
in
navijalcev (Wickler)

išče elektrotehnična tovarna v Ljubljani.
Plača po dogovoru. Nastop službe takoj.
Ponudbe pod šifro »T 6926« na upravo
Slov. Naroda. 6926

**Vizitke, kuverte in pisarniški
papir s firmo kakor vsako-
:: vrstne druge tiskovine ::
izvorne točno**

„Narodna tiskarna“.

Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.

Globoko potrtega srca javljam, da je bilo večnemu Bogu ljubo vzeti k Sebi mojo iskreno
ljubljeno soprogo, gospo

Shirley A. W. Gassner roj. Power

Dne 30. avgusta 1922. ob 9. uri zvečer je v starosti 35 let po dolgi, mukopolni bolezni
mirno v Gospodu zaspala.

TRŽIČ, dne 31. avgusta 1922.

V svojem imenu in v imenu vseh podpisanih in drugih sorodnikov

Andrew Gassner,
sopro.

Harry Power, Neslie Power,
brata.

Leo Gassner,
svak.

André in Anna Gassner,
tast in tačča

Posetnikom velesejma priporočamo naslednje tvrdke:

Fran Lukič konfekcija za dame in gospode, Pred škofijo 19.	Restavracija „pri Roži“ Ljubljana, Židovska ul. 6.	Kavarna „Evropa“ Ljubljana, Dmajska-Gospodstvska c.	Restavracija „pri Lozariju“ Ljubljana, Sv. Jakoba trg 15.	Ure, zlatarna, srebrnina Ed. Škopek Mestni trg 8.	<i>K. Jurman</i> optik - specialist Selenburgova ul.
M. Tičar papirna trgovina, Ljubljana, Selenburgova ulica 1.	Snoj & Modic Ljubljana, Prešernova ul. priporoča svoje modno trgovino.	Restavracija „pri Levi“ Ljubljana, Gospodstvska cesta 16.	Gostilna Zupan Ljubljana, Krahovski vasp 18.	Hotel Štrukelj na oglaševalstvske in Dalmatinove ulice, Ljubljana	Marija Rogelj manufakturna trgovina Sv. Petra cesta 38.
Josip Adamič vrvarna, Domžale, podružnica Kamnik.	Modna trgovina lg. Žargi - Po nizki ceni! -	Gostilna „pri Korinu“ Ljubljana, Celovška c. 66.	Gostilna Mrak Ljubljana, Rimska cesta 4.	Eligij Eber krznar, izdel. čepic, Ljubljana, Kongresni trg 7	Rudolf Juvan nožar, Ljubljana, Prešernova ul.
Tomaž Mencinger delikaterna trgovina in vinarstvo Sv. Petra cesta 35.	Josip Vesel modna trgovina, Ljubljana, Prešernova 20.	Gostilna Bučar Ljubljana, Poljanska c. 19.	Kolodvorska restavracija, Ljubljana	L. Pevalek trgovina, Ljubljana, Židovska ul.	A. Sušnik trgovina z železnino, Ljubljana, Zaloška cesta
Narodna tiskarna Ljubljana, Krafova ulica 5.	Modna trgovina T. Eger Ljubljana, Sv. Petra c. 2.	„Narodna kavarna“ Ljubljana, Dvorski trg	Restavracija Lloyd, Ljubljana, Sv. Petra cesta 7.	Iva Šiler modni salon, Ljubljana, Kongresni trg 6	Čevlji - obuje na veliko Aleksander Oblat Sv. Petra cesta 18 in 28
LASTNI IZDELEK! F. in I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. priporočata veliko zalogo volnenih jopic, različnih damskih bluz, predpasnikov, perila za gospode in dame po konkurenčnih cenah. LASTNI IZDELEK!			Parkhotel „Tivoli“ Ljubljana, Tivoli	Gostilna Keršič Sp. Šiška, Celovška c.	Narodna knjigarna Ljubljana, Prešernova ulica 7.

IVAN KRAVOS, MARIBOR

Telefon int. 207.

Telefon int. 207.

Popolne opreme in razne
potrebščine za konje.
Usnjate torbice, kstnice in
kovegi za potovanje, šol-
ske torbice, gamaše, na-
hrbtilniki i. t. d.

Gonilni jermeni za stroje.

Trgovina: ALEKSANDROVA C. 13.

Delavnica: KOROŠKA C. 17.

Ljubljanski sajam:

Industrijski paviljon, mjesto br. 360

Samo nekoliko dni v Ljubljani

v Lattermannovem drvoredu

CIRKUS RENLOW

s popolnoma novim in nepremišljenim šotom

V soboto 2. septembra ob 8. zvečer

VELIKA SVEČANA

OTVORITVENA PREDSTAVA

z velikomestnim sporedom in z novo anga-
ranimi močmi.

Predprodaja vstopnic v trafiki v Prešernovi ulici in zvečer pri blagajni.

Vstopnina.
Sedež v 1. in 2. Din, numerirani sedeži 1. red 20 Din, numerirani sedeži 2. red 15 Din, 1. pro-
stor 12 Din, 2. prostor 10 Din, 3. prostor 8 Din,
stojače na galeriji 6 Din.

Vsak dan velika briljantna predstava. — Ob nedeljah in
praznikih po dve veliki predstavi, začetek
popoldne ob 4. in zvečer ob 8.

Spored se dobiva pri blagajni.

Z velospoštovanjem

Ravnateljstvo.

Najstarejša sedlarska delavnica

Jos. Köhler,

sedlarsko

LJUBLJANA, Dmajska cesta 19

priporočata izgojenjene konjske opreme ter vse sed-
larske potrebščine.

DELO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

Crkvenica

Hotel Therapija

Casino (Cercle) Prive

Sa svim atrakcijama francuske Riviere

otvoreno dnevno

Potanje upute daje Uprava Cercle des Entrangers,
Crkvenica 6030Strojno, cilindrsko, plinovo olje, bencin,
petrolej, parafin, tovorno mast ter teh-
niško-industrijske potrebščine

A. LAMPRET

Reprezentanca Standard Oil Com-

pany of New York

Ljubljana, Krekov trg 10

Telefon 247

— Paviljon E 30 —

„SINTA“

splošna industrijska in trgovska družba z o. z.

LJUBLJANA, Miklošičeva c. 15

dobavlja iz skladišča ali tovarne:

Gospodarske stroje in razne orodje, stroje in druge po-
trebščine za mlekarstvo.

Maslice, belinske železe, lize cest, žica, strelno lepenco.

Vse vrste železa, pločevin, žoljev.

Različna orodja, okove za zgradbe ter razne bilne in
kulinjske potrebščine.Motorje vseh vrst za pogon z bencinom, sušilni oljem
in par.

Celo naprave za izdelovanje piva in hrane.

Tračnice, ogreje, vozove in vse druge potrebščine indu-
strijskih železnic.

Ceni za vodovode in pijačo ter vse zadane armature.

Najugodnejša nabavna prilika za trgovce

in industrije po tvorniški ceni.

Josip Kregar

oblastveno preiskušeni mestni tesarski mojster

Cesta na Kodeljevo št. 2.

LJUBLJANA

izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela in sicer vodna in
nadalna ter umetno tesarstvo. Prevzamem po danih kakor tudi
po lastnih načrtih zgradbo mojstrov, jezov, hiš, vil ter razne go-
spodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena
ostrešja, balkone, verande, vrtnice ter razna vrtna arhitekton-
dela, stopnice, dekorativne strope ter dekorativne stenske opaže.

Utemeljeno god. 1881

AND. JAKIL

tovarnica koža i cipela d. d.
KARLOVAC

PROIZVADJA:

Vaches džonove u poluti-
cama Vaches kupone ::
Okrajine Vratove :: Tab-
nice (Brandzalne) :: Teletinu
žutu i crnu. Kravine žute ::
Kipse cugovane. Box calf
u svim bojama. — So-
lidna kvaliteta.

Cipele muške i ženske iz
boksa u svim bojama, te-
letine i kravetine: Moder-
ne, američanske i običaj-
ne radničke (bakan-
dže). — Elegančna iz-
radba iz čiste kože.

Paviljon L broj 386

FRAN RAVNIKAR

MESTNI TESARSKI MOJSTER,

LJUBLJANA, LINHARTOVA UL. 25

TELEFON 415. — POŠTNO ČEKOVNI RAČUN 11.428.

izvršuje vsa v
svoje stroko spadajoča dela
in sicer vodno in nadalno ter
umetno tesarstvo.

Parna žaga in stroj. delavnice.

Prevzamem po danih, kakor tudi lastnih
načrtih zgradbo mestov, jezov,
hiš, vil ter razne gospodarske in industri-
jske stavbe, stolpne strehe, ku-
pole in cerkvena ostrešja, balkone, vrtnice
verande ter razna druga
vrtna arhitektonična dela. Stopnice, deko-
rativne strope ter dekorativno
stenske opaže. Za razne industrijske stav-
be opozarjam zlasti na moje pa-
tentirane nosilce za večje prosto razpeti-
ne od 12 — 15 cm.

RAZSTAVA V PAVILJONU ZA STAVBENO

STROKO IN LESNO INDUSTRIJO.

VRVI

Vrvi - vrvarske izdelke sploh - motvoz, platno, lan in konopljo priporoča
ANTON ŠINKOVEC, KRANJ - GROSUPLJE

Razstavlja v paviljonu L 514.

VRVI

PAPIR NA DEBELO! TVORNIŠKA ZALOGA!

„LIPA MILL“

konfekcijski papir, huverte in vse vrste drugega papirja, papir za pakovanje itd.

Cigaretalni papir:

Abadie, Club, Samum, Golub

A. LAMPRET, PAVILJON E 30
Ljubljana, Krokov trg 10.

Mlin

na močni vodi se išče v najem. Grem tudi proti polovici. Pismene ponudbe pod Mlin 6848* na upravo Slovenskega Naroda. 6848

Spretnega

kontorista

ali kontoristinja sprejme takoj Tovarna slavnatih tulcev na Strnišču. Pismene ponudbe s prepisi spricval na Franc Čuček, vinotrzec v Ptuj. 6951

Avtomobile kolesa, motorje pnevmatiko vseh vrst olje - bencin

in druge potrebščine ima vedno v zalogi

F. Florjančič
Ljubljana.

SVILA

modni nakit, vse potrebščine za šivilje in krojače

najceneje pri:

A. ŠINKOVIC nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

ADRIA TEN
NAJBOLJI

DOBI SE POVSOD

GLAVNA ZALOGA
F. ŠIBENIK - LJUBLJANA

LEOPOLD BÖGEL & SIN

STAVBENO KLEPARSTVO IN VODOVODNA INŠTALACIJA
LJUBLJANA, GOSPOSVETSKEGA CESTA 18.

Manufakturna trgovina na veliko

Hedžet & Koritnik

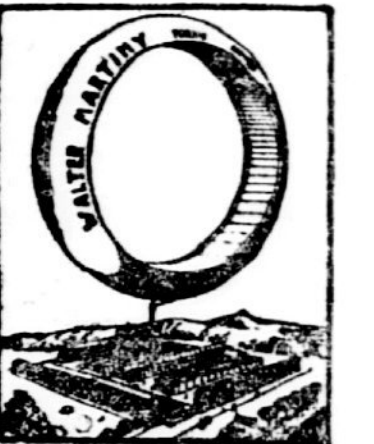
Ljubljana, Frančiškanska ulica. 4.

M. Kuštrin

Tehnično in elektrotehnično podjetje

Ljubljana, Rimska cesta štev. 2

Upravlj.: Kuštrin, Ljubljana Telefon: 585
Zaloga polgumijastih obrobov tvrdke „Walter Martiny“ za tovarne automobile
HYDRAVLICNA STISKALNICA za montiranje istih v centrali. Pnevmatika in avtomobilne potrebščine. Zaloga elektrotehnične žice, tehničnih in elektrotehničnih predmetov vseh vrst
PODRUŽNICE: Ljubljana, Dunajska c. 20. Telef. 470, Maribor, Jurčičeva ul. 9. Telef. 133. Beograd, Knez Mihajlova ul. 1

Razpis.

Jugoslovenski Sokolski Savez prodaja potom pismene ponudbene obravnave tribune in vse objekte na telovadišču pri artillerijski vojašnici. Interesentje naj podajo svoje ponudbe za celoto ali posamezne dele do 10. septembra t. l. podpisanemu Savezu.

Tozadevne načrte vpošlje Savez na zahtevo proti povzetju 500 K.

Najzanimivejše

Ljubljanskega velesejja bode brez dvoma oddelek št. F 123—124

trgovskega paviljona in razstavišča. Vse najpraktičnejše, najlepše in najboljše, kar je svetovna tehnika v stroki

šivalnih strojev

dosedaj izmašla in preiskusila,

razstavi svetovna tvrdka

SINGER-ŠIVALNI STROJI
Bourne & Co.

v svojih paviljonih. Na ogled postavljene najmodernejše

šivne stroje bo gonila električna sila kar prihrani čas in denar

To ni življensko vprašanje samo tvornic marveč velja danes prihranitev časa in denarja posebno za rodbine.

Obisk

teh paviljonov Vam bo donesel več koristi in zabave kot vse senzacionalne kino-predstave!

Išče se družabnik oziroma delovodja

s kapitalom približno 250.000 kron, z osebnim sodelovanjem na parni pilani (žagi). Pri strojih ter v lesni stroki izurjeni interesenti imajo prednost. Ponudbe pod „Ugodna prilika 6583“ na upravo Slov. Naroda. 6583

Sprejme se takoj več

spretnih šivilj

za moško perilo. Oziroma se samo na dobre moči. Istotam se sprejme zanesljiva ženska

pisarniška moč

ki bi prevzemala in oddajala blago. Prednost imajo oni, ki se nekoliko razumejo na šivanje. Vstop takoj. Plača po dogovoru. Vprašati: Tovarna perila „Triglav“, Vojška & Šelovin, Ljubljana, Kolodvorska ul. 8. 6939

Vzorci

: velesejem : v Pragi

Centralno tržišče srednje Evrope. Najcenejši izvir za nabavo raznovrstnih izdelkov čehoslovaške in avstrijske. Velesejmski znak z izkaznico stane 25 dinarjev, služi kot permanentna vstopnica v razstavišče in upravičuje k popustu pri vožnji po železnici. Velesejmski stanovanjski urad preskrbi udeležnikom ugodna stanovanja. Natančnejša pojasnila dajejo vsi čehoslovaški konzulati, zastopniki praškega velesejja in velesejmska pisarna — Praga 1, Staroměstská radnice, kjer se prodajajo tudi znaki in izkaznice. 4376

ANT. RUD. LEGAT

Prva specialna trgovina s pisalnimi stroji in pisarniškimi potrebščinami

Maribor, Slovenska ulica 7, tel. 100

Samoprodaja pisalnega stroja „CONTINENTAL“, razmnoževalnega aparata „RAPAX“, „VELOMA“-luknjača (Lochapparat) in rednika pisem, sistem „INDUS“.

Lastna delavnica za popravila pisalnih strojev vseh sistemov.

Ljubljanski velesejem, paviljon H, koja 291.

--- IVAN ZAKOTNIK ---

mestni tesarski mojster

LJUBLJANA, Dunajska cesta 46. — Telefon 379.

Vsakovrstna tesarska dela kot: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Parna žaga

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Tovarna turnirja

SVETLA D.

za žarnice in elektrotehniko

CENTRALA: Ljubljana, Mestni trg 25
Telefon 450. — PODRUŽNICE:
Zagreb, Frankopanska 2. Tel. 802.
Maribor, Gosposka ulica št. 20.

Zastopstvo različnih svetovnih firm.

Materijal za proste napeljave.

Električni stroji.
Instalacijski material.
Svetlobna oprema.
Žarnice.

Kabel.
Strovi.
Naribni in kabelni aparati.
Materijal za slabi tok.

Solidna in hitra postrožba. Brezhibni material, odgovarjajoč tehničnim predpisom.

WEISSBACHER

lesnoindustrijska družba z o. z.

LJUBLJANA

Dunajska cesta štev. 66

Telefon št. 114.

I. OBRAT: PARNA ŽAGA. TESARSTVO:

Izpeljava in naprava strešnih stolov za visoke stavbe in zvonike, stropov, slepih in ladijskih tal, verand, paviljonov, vrtnih ograj, kegljišč, ledenic, mostov, pilotaze.

II. OBRAT: STROJNO NIZARSTVO. STAVBENO NIZARSTVO:

Okna, vrata, portali, stopnice, steklene stene.

III. OBRAT: TOVARNA LESENIH ŽALUZIJ IN ROLOJEV ZA OKNA po lastnem preizkušenem sistemu.

Mlad železniški poduradnik
vešč slovenskega, srbohrvatskega, nemškega in italijanskega jezika, želi vstopiti h kakšni specijalnosti, ali v kakšno drugo primerno službo. Plača po dogovoru. Ponudbe pod „Marljiv 7082“ na upravo Slov. Naroda. 7082

Državni konceptni uradnik
vešč slovenske in nemške stenografije in strojeplisja, vzdržuje in davčnih zadevah išče dela za popoldne. Ponudba pod „B. d. s. 7081“ na upravo Slov. Naroda. 7081

Uradnik
v pokoju prevzame zastopstvo za specijalno, kemično event. tudi drugo blago za Slovenijo s sedežem v Novem mestu. Ponudbe pod „Trgovac, pošto ležaje, Novo mesto.“ 7107

Stenografinja in strojepliska
z 10-letno prakso išče popoldansko službo, najraje pri odvetniku. Ponudbe pod „Popoldanski zastupnik 7084“ na upravo Slov. Naroda. 7084

Na prodaj
dve vili z opravo, s sadnim in sočnim vrtom ter glg s konjsko opremo, blizu kolodvora v Rogški Slatini. Naslov pove uprav Slov. Naroda. 7083

Vajenec
za ključavničarsko obrt se sprejme ob svoji hrani. **Frano Ravbar**, Ljubljana, Gosposvetska cesta 6. 7103

Išče se
stanovanje 1 do 2 sob in kuhinje, prazno ali meblirano, v Ljubljani ali okolici, event. se odkupi pohištvo. Lahko tudi manjša kmečka hišica. Ponudbe pod „Odkup 7104“ na upravo Sloven. Naroda. 7104

Prodajalka
katera bi bila tudi zmožna korespondence v srbohrvatskem in nemškem jeziku, se sprejme takoj v manufakturno trgovino. Vsa oskrba v hiši. Plača po dogovoru. Naslov pove uprava Sloven. Naroda. 7106

OGLAS.
Stroj za sodavico
na ročni pogon, ki se z njim napolni na dan 1000 steklenic, ter zraven spajajoči stroj za pokalnice iz medu s 3 praznimi cilindri za ogljivo kislo, vsak po 10 kg ter 1000 steklenih cevov po 21 cm dolgih proda **Frano Götterer** v Kočevju. 7021

Izdelovanje pristnih kranjskih klobas.
Razpošiljam vsako množino. **Frano Fister**, Ljubljana, Zaloška cesta 10.

Boljša družina
z dvema osebam, ki sta ves dan odsoniti, išče stanovanje z dvema sobama in kuhinjo (tudi brez kuhinje) v novi ali stari hiši za takoj. Najemni se plača za daljšo dobo vneprej po dogovoru. Ponudbe pod „Mirni dom 7035“ na upravo Slov. Naroda. 7035

„HORTUS“
I. hrv. tvornica konzerva
Dioničko društvo
Zagreb
P. remlinska cesta 11
Zahtevajte cijenik!

Novi postelja
iz medenine (Me singbett) se ceno proda pri F. SAJOVIC, Poljanska cesta števil. 19. 7008

Spreten kalkulant
želi privatnega dela. — Ponudbe pod „Spreten 7054“ na upravo Sl. Nar. 7054

Sedmošolec realec
išče stanovanje s hrano ali brez nje. Gre tudi kot sostanovalec. Pripravljen je za delno odplačilo inštruirati. Ponudbe z navedbo plačila pod „Odičnik 7041“ na upr. Sl. Naroda. 7041

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta števil. 2.
Krovec, stebel, galanterijski in okrasni blagor izdelovanje vodovodov.
Naprava strešnikov, kopalnice in kletne naprave

Dr. Bogdan Novak
zdravnik-bakteriolog in specializist za infektivne bolezni ord. od 11. do 12. popoldne in od 1. do 4. popoldne. — **Korenikova (Nova) ulica 5, I.** 7018

Kopalna sezija!
Kopalne kostume, hlače, freitir-plašče, čepce, plavalne pasove I. t. d. priporoča
A. & E. Skaberné, Ljubljana, Masini trg 10

ŽIMA
Zimo za žimnice vsake vrste izdeluje in prodaja trdnja **Lovre Ježetova** vodo, žimoproja, strazilice, kranji. Vzroci zastoj in poštarine prosto. Kapim štečine, kozjo dlako, grivo, goveje in konjske repe. 5775

Raznu papirnatu robu, školske tablice, kamenčice itd. itd. itd.
L. PEVALEK, Ljubljana, Žitarska ulica 4
na volenjam
H paviljon br. 288.

Prva jugoslov. barvarija, krasarstvo in strojarstva
P. Semko, Ljubljana, Glince 230.
Sprejema kladivo kade v barve kakor vsa v to stroko spadajoča dela. Delo prevzemam v trgovini čevljev. **Gradišče št. 10.**
Kupujem kožo divjadi.

Električni stroji proizvod AEG
Električni števeci proizvod AEG
žanice Tungstram, vse elektrotehnične potrebščine v zalogi po ugodnih cenah. Elektrotehnična tvrdka **Karol Florjančič**, Celje. Proračuni brezplačno. 6044

Vzorci veleselijem v Pragi
Centralno tržišče srednje Evrope. Najpomembnejši izvir za nabavo raznovrstnih izdelkov čehoslovaške industrije. Veleselski znak s izkaznico stane 25 dinarjev, služi kot permanentna vstopnica v razstavnišče in pravičuje k popustu pri vožnji po železnici. Veleselski stanovanjski urad preskrbi sodelavnikom ugodna stanovanja. Natančnejša ročnjenja dajejo vsi čehoslovaški konzulati, zastopniki praškega veleselijem in veleselske pisarne — **Praga 1, Stasomestská radnice**, kjer se prodajajo tudi znaki in izkaznice. 4876

Praktikant
ki bo zaposlen pri knjigovodstvu, se sprejme. Ponudbe pod „Marljiv 7019“ na upr. Sl. Naroda. 7019

Iščem pridno in pošteno dekle
ki bi mi bila v pomoč v trgovini in pri hišnih opravkih. Stanovanje in hrana v hiši. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 7044

Zračna prazna soba
z električno razsvetlavo, prostim vhodom v središčni mestu se odda boljšemu gospodu. Ponudbe pod „Gospod štev. 52-7018“ na upr. Slov. Naroda. 7018

Mlin
na močni vodi se išče v najem. Gre tudi proti polovici. Pismene ponudbe pod Mlin 6848 na upravo Slovenskega Naroda. 6848

125.000 D posojila
išče večje dobrotodo podjetje proti dobrih obrestim in prot. sigurnosti. Ponudbe pod „Sigurnost 7005“ na upravo Slov. Naroda. 7005

Dijak in dijakinja
mlajša, iz boljše hiše, se sprejmeta na dobro hrano in lepo, zračno stanovanje v vili. Klavir na razpolago. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6930

Na hrano in stanovanje
se sprejmeta pri gimn. profesorju 2 učenca ali učenki. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6728

Primarij dr. Fr. Derganc
zopet ordinira.
Komenskoga ulica števil. 4.

Kupujem
trdi in mehki rezani in tesani les. Pismene ponudbe z navedbo dimenzij, količine in cene, oddajna postaja, na firmo **Frano Vehovar**, tovarna pohištva in lesna trgovina, Celje. 6746

Na paviljon F. št. 152
se opozarja slavno občinstvo. Razstavljeno so razni novi modeli, otroški vozički, dvokolesa, motorji, šivalni stroji, vsakovrstni deli in pneumatika. Cene nizke. Ceniki franco. „Tribuna“, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4, Zvonarska ulica 1. 6959

Zletne razglednice
I. Jug. Sekolskega zleta v Ljubljani se dobe v celih serijah (serija 80 kom.) in tudi posamezne pri fotografu **HUGON HIBŠER**, Ljubljana, Valvazorjev trg 7. Cena za komad 2 Dinara. Trgovci popust. 6976

Sprejme se KONTORISTINJA
zmožna popolnoma samostojnega knjigovodstva ter slov. in nemške korespondence. Ozira se samo na prvovrstno moč. Oferte pod „Samostojno knjigovodstvo 6556“ na upr. Sl. Nar. 6556

Oset Andrej Maribor
Aleksandrova cesta 57, telefon 88. Veletrgovina sene, slame, drva, kornice, ovsa, sadja itd. Brzojavi OSET ANDREJ, Maribor. 6632

Vinske sode
dobro ohranjene, kupim. Ponudbe pod „Vinski sodi 6941“ na upravo Slov. Naroda. 6941

Perutnino
vsehovrstno, živo ali na francoski način klano in čiščeno, nudi tvrdka **Kmet & Lubšina**, Ljubljana 98, Slovenska c. 290. Sveža jaja vedno v zalogi. Ugodno za letovišča in hotele. 4098

G. Flux
Uradno dovoljena, za 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica boljših služb
G. Flux
Gosposka ulica 4, I. nadstropje levo. Reflektira se samo na dobra izpizetvala ali pridno sadetstva. Pri zasledu naročil znanja za odgovor.

Blagajničarka
s primerno naobrazbo in daljšo prakso se sprejme. Hrana, stanovanje v hiši. Ponudbe pod „Primerna naobrazba 7028“ na upr. Sl. Naroda. 7028

Dijak
nižjih razredov se sprejme na hrano in stanovanje pri boljši rodbini. Poizve se: Gosposvetska cesta 12—1. 6937

2 dijaka
nižjih razredov se sprejmeta na hrano in stanovanje pri dobri družini. Cene zmjerne. Delno plačilo se sprejme tudi v naturah. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 6937

Klavirje
uglašuje in popravlja solidno in točno ter gre tudi na deželo.
Feliks Povše, Ljubljana, Tržaška c. 45

Iščem za tretježolca stanovanje
z oskrbo pri slovenski družini, zahtevam strogo nadzorstvo. Ponudbe z ozirom plačila pod „P. P. 145—7053“ na upr. Slov. Naroda. 7053

Veliko slamoreznic
dvovrstno diro na peresih, lepe sanj, stroj za zmaščevanje steklenic in veliko miseln mize proda razpošiljalna **Konkurenolija**, Ljubljana, Zgoranja Siska. 7930

Parketne desice iz slavonske, strešno lepenko, lesni cement dobavljam v vsaki množini najceneje. I. Jugoslovanska tovarna Bakula

Jos. R. Puh, Ljubljana, Gradaška ulica 22. Telef. 513.

Zopet je dospela večja množina splitskega

Portland-cementa.
Zaloga pri M. Petrič, Ljubljana, Dunajska cesta 33. 6777

Pletene jopice
rekavice, nogavice
po najnižjih cenah pri:
A. ŠINKOVIC nasl. K. Soss
Ljubljana, Mostni trg 19.

Velika zaloga klobukov in slamenikov se dobi pri

Franc Cerar
tovarnar v Stebu pošta Domžale. Prevzemajo se tudi stari klobuki in slameniki v popravilo pri Kovačevič in Tršan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju Gosposka ul. 4

Pisarniški uradnik
popolnoma vešč slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, samostojen korespondent, dober strojeplisec in računar, sam-ki, se sprejme s 1. oktobrom pri grajskem oskrbniku na deželi. Lastnoročno pisane ponudbe prosilec, ki odgovarja jajo resno vsem zahtevam, naj se pošljejo s prepisi spričeval, življenjepisom, navedbo referenc in zahtevno plače ob prostem stanovanju brez vsakega perila, prosto razsvetlavo in kurjavo pod šifro „Oskrbnik 6945“ na upravnitstvo Slovenskega Naroda. 6945

! MAVEC !
(gips)
štukturni, alabastrski in lomljeni mavec
Na debelo! Na debelo!

Mejavšek & Nykel Celje

Dve prazni sobi
iščeta zakonska brez otrok. Ponudbe pod „V mestu 6874“ na upravo Slov. Naroda. 1879

Iščeta se 2 prvovrstna čevljarska pomočnika
Poizve se v trgovini čevljev, **Toni Šrajcar**, Gradišče 10. 6953

družabniku
prilika, natočiti plodonošno večjo kapital. Ponudbe pod „A 700—7009“ na upravo Slov. Naroda. 7009

Plač. natakak
29 l. star, z lepimi spričevali, išče službo ravnatelja ali plač. natakak za 15. november. Ponudbe pod „Večja kavčija 6591“ na upr. Sl. Naroda. 6591

Trstje
(štukature za stroje izdelujem z naj modernimi stroji in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji ceni.

Jos. R. Puh, Ljubljana, Gradaška ulica 22. TELEFON ST. 513. 5965

Iščem dve ali eno SOBO
večjo, meblirano ali ne, s kuhinjo ali brez nje. Plačam naprej za pol leta. — Ponudbe: **Kostovsky**, Dolenjska cesta št. 35, Ljubljana. 6946

Stavbnega vodjo (tehnik) in stavbnega polirja
z dolgoletno prakso, popolnoma zanesljiva, sprejme v stano službo proti dobri plači mestni stavbenik **J. Breuer** v Ljubljani. 6947

Prava turška električno pražena in mleta

kava
zajamčeno popolnoma čista in odlikovana z zlato kolajno, se dobi vsak dan sveža najceneje samo pri tvrdki **Jovo R. Jovanović**, Tuzla (Bosna). Razpošiljam v poštnih zavetkih od 5 kg naprej po povzetju. 3048

Anton Steiner
mestni tesarski mojster v Ljubljani
prevzame vsakovrstna tesarska dela, kakor strešne stole, kupole, stolpe, mostove, vrtnice itd. Parna žaga z vsemi stroji za obdelovanje lesa. 4796

ŠKROB (sve vrste) čiriz (pop) za čevljarje dekstru univerzalno lepiivo za knjigovoznice

nudja **Filip Mayer**, Zagreb, Gmndulčeva ulica br. 5. Glavno zastupstvo skladišče tvornice škroba **S. Kopp I sinovi d. d.** Subotica. 6440

Avtomobile kolesa, motorje pnevmatiko vseh vrst olie - bencin
in druge potrebščine ima vedno v zalogi
F. Florjančič, Ljubljana.

Modele čevljev 5479

v celih serijah iz lepenke, po modernih kopitnih oblikah ali ameriških oblikah izrezane, dobavlja za tovarne obuvale in čevljarje. Apartne, elegantne oblike. Velikanska izbira novitet za vsako sezijo.

Zgornje dele
izdelujem iz od naročnika mi doposlana materiala, prvovrstno, hitro in po ceni. Posebna delazmožnost v montiranju zgornjih delov za

Tovarne obuvala
Nakup, reparatura in prodaja

Čevljarskih strojev
zahtevajte proskéte od **RALPH. F. RICHTER**, Subotica VI.

Poučevanje
v vseh strokah, moderne, mehanične izdelave obuvala. Zahtevajte prosképt.

Nap. baj hotel
v letoviškem kraju na Dolenjskem ob glavni cesti 1 km oddaljen od mesta. Naslov pove uprava Slov. Nar. 7050

LUPIM
proti takojšnemu plačilu ali vzamem tudi v najem gostilno, restavracijo, hotel ali žago. Dopisi z natančnim popisom in ceno na **Gornik, Ljubičice, Koroško.** 6596

Najst. reiša slovenska plesarska in ličarska delavnica

IVAN BRIGELJ, Dunajska c. 19,
se priporoča. Izvršitev točna, cene zmjerne. 1001

Išče se družabnik
z 2 do 3 stotisoč kron za povečanje že dobro uvedene vinske trgovine. Dopisi pod „Vinska trgovina 6748“ na upravo Slov. Naroda. 6748

Dva novoporočenca
brez otrok iščeta nemeblovano sobo z orodno kuhinjo za takoj ali pozneje, plačam dobro. Ponudbe do 16. sept. pod „Dobra plača“ na upravo Sloven. Naroda. 6686

Za projektiranje in akvizicijo išče večje električno podjetje mladega in spretnega
elektroinženirja
odnosno elektrotehnikla. Pismene ponudbe ali osebni poset: Ljubljana, Dunajska cesta 25, pri ing. A. Stebl. 6893

ŠTAMPILJE
GRAVEUR
ANT. ČERNE
LJUBLJANA
DVORNI TRG 1
Katalog franko

Maslo
kuhamo in surovo, kupi vsako množino
V. Bizjak & drug, tovarna keksov, Rogaska Slatina. 6739

Seno.
10 vagonov približno po 45 centov sene, zdravega, suhega, prebranega v bale, franko vsaka postaja Slovenije, K 1000 za 100 kg proda trg. z dežel. pridelki **Puki & Vorco**, Soštanj. 6952

Korazit
azbestni škrlj. Tovarna **Karlovac**
Najboljša streha, najbolj trpežna, najcenejša. Pojmanila daje **F. Hočvar**, Žirovnica, Gorenjsko. 6974

O
vratnike, zapesnice, srajce, batist-bluze kakor druge pralne obleke pere in svetliotika tovarna

Jos. Reich, Ljubljana.
Sprejemališče:
Selenburgova ulica št. 4.
Podružnice:
Maribor, Zagreb, Kočevje, Novomesto.

Prva špecialna trgovina z rokavicami in parfumi nudi:
najnovejšo modno specialne rokavice za dame in gospode v vseh najlepših barvah, kakor tudi črne in vsebarvne najboljše vrste nogavice.

Najfiništi pristni francoski parfumi.
Najboljše vrste kolinske vode.
Eau de Cologne
O. Bračko, Ljubljana.
Dunajska cesta števil. 12

THE REX CO.

Paviljon K. prostor št. 485

Ljubljana
Gradišče št. 10
Telefon šte. 268

OPALOGRAPH UNDERWOOD

najboljši razmno-
ževalni APARATI
najboljši amerik.
pisalni stroj

NOVOST:
Potovalni UNDERWOOD
samo 3 kg težak in pis. pohištvo

Zdravilišče za jetiko sanatorij dr. Pečnik

pri Rogški Slatini. Jetični se vsak čas sprejemajo. Prospekti brezplačno. Vprašanja na vodilnega zdravnika (šef zdravnika): Dr. Pečnik, tačas št. Jurij ob j. z.

Iščejo se povsod potniki

agilni in dobro medeni za uvedeno
domačo zobno pasto, ki bi se uzel kot
drugi prodajni predmet ob skrajno
ugodni proviziji. Interesenti naj se obr-
nejo pod „Uvedena znamka št. 1247“
na OGLASNI ZAVOD FRAN VORSIČ, Ma-
ribor, Cankarjeva 15.

POZOR!

Banke, juliverji, industrijalci itd.!

Podpisani firmi je uspelo, da si je pridobila
glavno zastopstvo svetovno slavnih zaščit za blaga-
nice in trgovine „SURVID“ za Jugoslavijo.

Naprave „SURVID“ so v inozemstvu uvedene
pri vseh državnih blagajnicah, ker te varnostne
naprave nudijo zaščiteno varstvo proti vlomu.

P. n. Interesenti se vlijudno vabijo, da si ogle-
dajo poskusno napravo na II. Ljubljanskem vele-
seminju, paviljon H št. 331.

Z odličnim spoštovanjem

Karol Bastiančić

pisarna za teh. in elektrotehnične naprave
Centrala: Ljubljana,
Miklošičeva cesta št. 18

Prima Portland cement

asbest, cementni škrlj, nerogljivo opeko, samono moko do-
bavlja točno na vagone iz Gradca

Firma „KONMA“ Baumaterialienhandlung, Graz-Gösting, Wiener-
strasse 200.

Telefon Interurban 4174.

OTVORITEV

popolnoma prenovljenega zimskega kegljišča pri „Draščku“ Be-
horičeva ul. 9 bo v soboto 2. t. m. ter je cenjenim klubom
na razpolago. V nedeljo 3. t. m. KOŠTRUN NA RAŽNJU.

Tečijo se pristna završka vina.

Drago Drašček.

— Največja zaloga —
klavirjev in pianinov
v Ljubljani

J. HUBAD roj. DOLENC, Ljubljana, Mikšerjeva ul. 5
priporoča za nakup najboljših instrumentov, izvršnih tovarnih po najsolidnejših nizkih ceni
— Paviljon K št. 485. —

Špecialna trgovina s čevlji za dame,
gospode in deco

I. BLAS

LJUBLJANA, Pod Trančo šte. 1

priporoča

svojo bogato zalogo najfinejše obutve.

20 klavirjev pianinov in
harmonijev
Förster, Bösendorfer, Heitzman itd.
na izbero pri tvrdki

ALFONZ BREZNIK
bivši učitelj Glas-
bene Matice Ljubljana, Kongresni trg 15.

Prodaja tudi na obroke. — Največja tvrdka in izposojevalnica v Jugoslaviji. —
Velikanska zaloga violin, vsega glasb. orodja, strun [engros detail] in muzikali.

SJEDINJENA ZAGREBAČKA INDUSTRIJA CRIJEVA

ANTOLKOVIČ, SERTIČ I DR. K. D.

ZAGREB, Gunduličeva ul. 4. Brzloavi: DARMUS
Telefon: 15 - 37

Nudi s svojega skladišča
svinjska in ovčja čreva.

Priporoča veliko zalogo stavbenega
in pohištvenega okovja, železni-
skih šim, traverz, vsako količino port-
landcimenta kakor tudi raznovrstne
- - - druge železnine. - - -

ZALTA & ŽILIC

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 11
NA SEJMIŠČU PAVILJON ŠT. 336.

Med dobrim najboljšim!
PFAFF | **PUCH** | **DUNLOP**
živalni stroji | vozna kolesa | plašči in cevi
za rodbino in obrt | in posamezni deli | ter drugi predmeti
najceneje pri tvrdki **IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ul. 7.**

Industrijalci.

Transjugo d. d.

Zagreb, Mažuraničev trg 3

Telefon št. 87-60

Brzloavi: Transjugo

Podružnice: Beograd, Kosmajka 16
Ispostave: Osljek, Široka ulica 8
Subotica pri Pluković i
drug i Skoplje

Dobavlja

najceneje

traverze, železo, žeblice,
apno, cement, mavec, tr-
stiko, žico, deske in ves
gradbeni material.

Hidrocentrala d. d. „Zeleni Vir“ v Skradu na
željezničkoj pruzi Zagreb—Sušak

imade raspoloživih 500 HP

koje želi dati industrijama u zakup. Radničko pitanje povoljno
zemljišta za industriju nalaze se u samome mjestu. Sve
poblize upute kod uprave d. d. „Zeleni Vir“ v Skradu.

Jadranska banka - Beograd.

Delniška glavnica: Din 60,000.000.- Rezerva: Din 30,000.000.-

Podružnice:

Bled, Caviat, Celje, Dubrovnik, Hercegnovi, Jelsa, Jesenice, Korčula, Kotor,
Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik,
Tržič, Zagreb.

Amerikanski oddelek.

Naslov za brzlojave: Jadranska.

Afilirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
Frank Sakser State Bank, Cortlandt Street 82, New-York City.
Banke Yugo-slavo de Chile, Valparaiso, Antefogasta, Punta Arenas, Puerto Natales,
Porvenir.

Modna in športna trgovina

P. Magdić, Ljubljana

nasproti glavne pošte

Vedno v zalogi zadnje novosti

Največja izbira damskih
oblek, bluz, plaščev in
nakitnih predmetov

Posebni oddelek za gospode

Velika izbira klobukov
najfinejših znamk, pe-
rila, kravata ter vseh
modnih in športnih
predmetov

6884

MENJALNICA

Slovenske eskomptne banke, Ljubljana

Telefon šte. 3

nasproti glavnega kolodvora.

Telefon šte. 3.

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah.
Ima poseben borzni oddelek. Prevzema vse bančne posle.

Posetnikom velesejma priporočamo naslednje tvrdke:

Fran Lukić konfekcija za dame in gospode, Pred šotitje 19.	Restavracija „pri Roži“ Ljubljana, Židovska ul. 6.	Kavarna „Evropa“ Ljubljana, Dunajska-gospodarska c.	Restavracija „pri Lozarju“ Ljubljana, Sv. Jakoba trg 15.	Ure, zlatina, srebrnina Ed. Škopek Mestni trg 8.	K. Jurman optik - specializist Selenburgova ul.
M. Tičar papirna trgovina, Ljubljana, Selenburgova ulica 1.	Snoj & Modic Ljubljana, Prešernova ul. priporočila svoje modne trgovine.	Restavracija „pri Levu“ Ljubljana, Gospodarska cesta 16.	Gostilna Zupan Ljubljana, Krakovski nasip 18.	Hotel Štrukelj na ogled Kolodvorske in Balmatinove ulice, Ljubljana	Marija Rogelj manufakturna trgovina Sv. Petra cesta 38.
Josip Adamič vrvarna, Domžale, podružnica Kamnik.	Modna trgovina Ig. Žargi - Po nizki ceni! -	Gostilna „pri Korlani“ Ljubljana, Celovška c. 66.	Gostilna Mrak Ljubljana, Rimska cesta 4.	Eligij Eber hrznar, izdel. čeplo, Ljubljana, Kongresni trg 7	Rudolf Juvan nožar, Ljubljana, Prešernova ul.
Tomaž Mencinger delikatesna trgovina in vinarna Sv. Petra cesta 35.	Josip Vesel modna trgovina, Ljubljana, Prešernova 20.	Gostilna Bučar Ljubljana, Poljanska c. 19.	Kolodvorska restavracija, Ljubljana	L. Pevalek trgovina, Ljubljana, Židovska ul.	A. Sušnik trgovina z železnino, Ljubljana, Zaloška cesta
Priporočamo „KOLINSKO CIGORLO“	Modna trgovina T. Eger Ljubljana, Sv. Petra c. 2.	„Narodna kavarna“ Ljubljana, Dvorski trg	Restavracija Lloyd, Ljubljana, Sv. Petra cesta 7.	Iva Šiler modni salon, Ljubljana, Kongresni trg 6	Čevlji - obuče na veliko Aleksander Oblat Sv. Petra cesta 18 in 28
LASTNI IZDELEK! F. in I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29, priporočila veliko zalogo volnenih jopic, različnih damskih bluz, predpasnikov, perila za gospode in dame po konkurenčnih cenah. LASTNI IZDELEK!					
Prodaja se volčja palca, stara 16 mesecov. — Jesenice, 25, Gorenjsko, 7022	gazdarice Kod samostalnega gospodina event. u manjše porodici. — Uvjeti se se pobliže odrediti. — Fotografija se se na event. zahtjev poslati. — Posuda pod ozna- kom „M. Z.“ neka se šalju gospodji Leopoldini Mechie u zapadno laboratorij na Kreki kod Tuzle.	Med. univ. dr. Matija Ambrožič Specialist za otroško zdrav- stvo, ordinira ob delavnikih od pol 3. do pol 4. v Ljubljani, Goriška 9, I. nad- stropje. 7100	Išče se stručarski pomočnik za lesne izdelke pod ugodnimi pogoji s prostim stanovanjem in hrano. Kupi se stroj za izdelovanje za- rube cementne opeke. Ponudbe pod „P. S.“ na anončno in reklamno društvo Aloma Company, Ljubljana. 7126	A. Feldstein galanterijska knjigovoznica Ljubljana, Vidovdanska cesta 12 (prej. Radečnega cesta).	Veletrgovina z vinom Barbič & Radonič Ljubljana, Sp. Šiška.

Jugoslovenski Lloyd d.d.

oddelek tovarna oblek
Ruška cesta 45. **MARIBOR** Ruška cesta 45.

Zimska zaloga došla!

Blago
konfekcija.

Blago za gospode in dame,
corde in blago za hlače
za gospode in dečke,
lastna izdelava.

Vzorci se ne razpošiljajo.

Obisk skladišča hvaležen.

VRVI

Vrvi - vrvarske izdelke sploh - motvoz, platno, lan in konopljo priporoča
ANTON ŠINKOVEC, KRANJ - GROSUPLJE
 Razstavlja v paviljonu L 514.

VRVI

Josip Kregar

oblastveno preisknjeni mestni tesarški mojster

Cesta na Kodeljevo št. 2.

LJUBLJANA

izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela in sicer vodna in nadtalna ter umetno tesarstvo. Prevzamem po danih kakor tudi po lastnih načrtih zgradbo mojstrov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, verande, vrtnice ter razna vrtna arhitekton. dela, stopnice, dekorativne strope ter dekorativne stenske opaze.

Naivejši davki

katere plačate Vam nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete, zgubite denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti. Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke **H. Suttner**, (imetnik **Henri Malre**), Ljubljana št. 3. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, posebne znamke „IKO“ iz lastne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestnice, svetilne in stenske ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namizno orodje, krstna in birmška darila ter vso drugo zlatarino in srebrnino. Pa tudi porabne predmete kakor: škarje, nože, brivice, lasestrižne in brivske stroje, steklorezce, doze za tobak, svačice in smotke, nažigalce in denarnice kupite dobro in ceno pri tvrdki:

H. SUTTNER, (imetnik **Henri Malre**), Ljubljana št. 3.

Strojno, cilindrsko, plinovo olje, bencin, petrolej, parafin, tovorno mast ter tehniško-industrijske potrebščine

A. LAMPRET

Reprezentanca Standard Oil Company of New York

Ljubljana, Krekov trg 10

Telefon 247

— Paviljon E 30 —

Te znamke čevlji so najboljši! Zahtevajte povsod!

PETER KOZINA & KO.
 TVORNICE ČEVLJEV v TRŽIČU, SLOVENIJA
 CENTRALA v LJUBLJANI, BREG št. 20
ZAGREB Filialke: **BEOGRAD**
Matičeva ul. 17. Balkanska 13.

ADRIA TEA
 NAJBOLJI

DOBI SE
POVSOD

GLAVNA
ZALOGA

F. ŠIBENIK - LJUBLJANA

TEHNIKA k. d., Zagreb

HATZOVA ULICA 25

**VSI STROJI
KOVINE
MOTORJI**

Acetilenska in električna razsvetljava avtomobilov, električni pogonski izpuštilci za avtomobile, rudarske svetiljke.

za obdelavo železa, kovin, lesa in pločevine; stiskalnice, aparati za autogensko varenje.

vseh vrst, kakor za strojna ležišča, tiskarne, angleški olin, olin in „Tinol“ — pasta za lotanje, svinčene ovi itd.

vseh vrst. Stabilni in prevozniki bencinski motorji, prevozne motor. cirkularne žage, motorji za sirovo olje itd.

Vedno veliko skladišče vseh navedenih potrebščin.

II. Ljubljanski velesejem, paviljon H štev. 337.

EMIL WALTHER, tvornica vezenin

BÄRENSTEIN BEI CHEMNITZ I. SA.

priporoča švicarske vezenine.

Zastopnik bo na II. Ljubljanskem veleseminju v Ljubljani, od 2. do 11. septembra 1922.

PAVILJON L 622.